

**ХҮРЭНШАНДЫН НҮҮРСНИЙ УУРХАЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЙЛАН**

АГУУЛГА

Төслийн товч танилцуулга

Төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл

Байгаль орчны менежментийн тайлангийн гол зорилго

1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт
2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт
3. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт
4. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө
5. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө
6. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт
7. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт
8. Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт
9. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр төлөвлөгөөний биелэлт
10. Орон нутгийн хамтын ажиллагаа
11. Нэгдсэн зардал

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Төслийн нэр

Хүрэншандын чулуун нүүрсний орд

1.2. Төслийн зорилго

Төслийг хэрэгжүүлэгч "Өсөх зоос" ХХК нь Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт орших "Хүрэншанд" нэртэй нүүрсний ордыг Монгол Улсын хууль, дүрэм журмын хүрээнд эдийн засгийн хувьд үр ашигтай, байгаль орчинд ээлтэйгээр уурхайлалтын үйл ажиллагаа явуулж улмаар улс, орон нутгийн эдийн засгийн өсөлтөнд бодитой хувь нэмэр оруулах, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг нэвтрүүлэх, орон нутгийн ард иргэдийг ажлын байраар хангах, уурхайн хаалт, нөхөн сэргээлтийг бүрэн хийх, орон нутагт хүлээлгэн өгөх зэрэгт энэхүү төслийн зорилго оршино.

1.3. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр, хаяг

“Өсөх зоос” ХХК

Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011136094

Регистрийн дугаар: 5199077

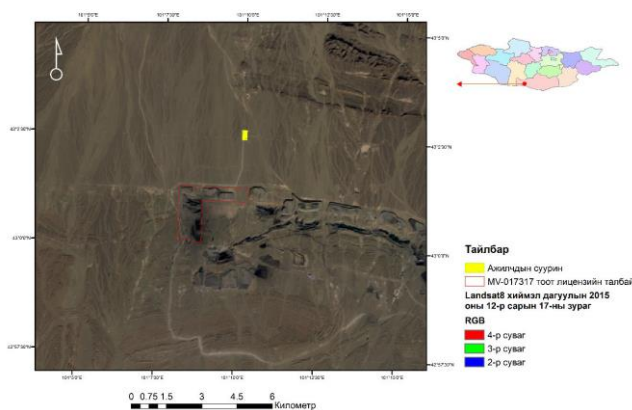
Монгол улс, Улаанбаатар хот,

Баянзүрх дүүрэг, 4-р хороо 15-р хороолол, 64-32 тоот

Утас: +976 11 323203

1.4. Төслийн байршил, ерөнхий тойм зураг

Нарийн Сухайтын нүүрсний ордын Хүрэншандын хэсэг нь Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт, Даланзадгад хотоос баруун зүгт 296 км, Улаанбаатар хотоос баруун урагш 849 км, Гурван тэс сумын төвөөс урагш 34 км-т оршдог.

Зураг.1 Төслийн байршил

2. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ НӨЛӨӨЛЛИЙН ЭРЧИМ, ҮРГЭЛЖЛЭХ ХУГАЦАА

Ашигт малтмал олборлох, уул уурхайн үйлдвэрлэл явуулах үед байгаль орчны төлөв байдал, орон нутгийн нийгэм эдийн засагт нөлөөлж болох нөлөөллүүдийн хэлбэр, тэр нь эргэж нөлөөлөх, буцалтгүй нөлөөлөх эсэхийг болон нөлөөллийн үргэлжлэх хугацаа, түүний эрчимшил зэргийг тодруулахын тулд магадлан жагсаах аргыг хэрэглэдэг билээ.

Энэ арга нь ашигт малтмал олборлох уурхайн ашиглалтын үед тухайн нөлөөлөл байгаа эсэх дээр тулгуурладаг бөгөөд хэрэв тухайн нөлөөлөл байвал "х"- ээр тэмдэглэдэг.

"Өсөх зоос" ХК-ий ил аргаар нүүрс олборлох Хүрэн шандын ил уурхайн төсөл хэрэгжсэнээр байгаль орчны төлөв байдал, экологи, орон нутгийн нийгэм эдийн засагт үзүүлж болзошгүй нөлөөллийн үнэлгээг магадлан жагсаах аргаар гүйцэтгэж хүснэгт №-2-д үзүүлэв.

"Өсөх зоос" ХХК-ний Нүүрсний орд ашиглах төслөөс орчны төлөв байдал, бүс нутгийн нийгэм эдийн засагт нөлөөлж болох нөлөөллүүдийн хэлбэр, түүний эрчимшил зэргийг магадлан жагсааж, болзошгүй нөлөөллийг тодрууллаа.

Төсөл хэрэгжих үеийн байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчим

Хүснэгт 2. Сөрөг нөлөөллийн эрчим

Байгаль орчны үзүүлэлт	Шууд	Шууд бус	Өөрөө зохицуулагдах	Богино хугацааны	Урт хугацааны	Буцаж нөлөөлөх	Буцалтгүй нөлөөлөх	Хүчтэй	Дунд зэрэг	Бага зэрэг
Байгалийн төрөл зүйлийн өөрчлөлт										
Газрын доорх урсацын өөрчлөлт	x				x		x		x	
Газрын доорх усны чанарын өөрчлөлт	x				x		x		x	
Гадаргын усны урсацын өөрлөлт	Нөлөөлөл байхгүй									
Ургамлын бүтцийн өөрчлөлт	x		x				x	x		
Хөрсний элэгдэл, эвдрэл	x				x		x	x		
Геологийн тогтоцын өөрчлөлт	x				x		x	x		
Зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт		x		x			x		x	
Уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт		x		x			x	x		
Бай галийн нөөц, ашиглалт										
Газрын гадаргын нөөц баялаг	x				x		x		x	
Бэлчээрийн байдал	x			x			x		x	
Эрдэс түүхий эдийн нөөц	x				x		x		x	
Эрчим хүчний нөөц	Нөлөөлөл байхгүй									
Байгаль, орчны өөрчлөлт										
Ундны усны чанар, хэмжээ	x				x		x	x		

Агаарын бохирдол	x		x			x		x		
Хөрсний эвдрэл, бохирдол	x				x		x	x		
Хорт бодис усаар дамжин хүн, амьтанд нөлөөлөх		x			x	x				x
Дуу чимээ, шуугианы нөлөө	x			x			x		x	
Байгалийн өнгө төрх, түүх соёлын дурсгалт зүйл										
Байгалийн үзэсгэлэнт өнгө төрх өөрчлөгдөх	x				x		x	x		
Ландшафтын хэлбэр, өнгө өөрчлөгдөх	x				x		x	x		
Тусгай хамгаалалттай газар нутагт нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
Түүх соёлын дурсгалт зүйлд нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
Археологи, палентологийн олдворт нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
Нийгэмд үзүүлэх нөлөө										
Үйлчилгээний салбарын үйл ажиллагаанд нөлөөлөх		x		x			x			x
Хүн амын орлого өөрчлөгдөж нэмэгдэх	x			x			x		x	
Хүн амын эрүүл мэндэд нөлөөлөх		x		x		x				x
Эди йн засаг, байгаль орчин										
Татварын орлого өөрчлөгдөх	x			x			x		x	
Бүс нутгийн орлого нэмэгдэх	x			x			x		x	
Ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох	x			x			x		x	
Ажлын байр нэмэгдэх	x			x			x		x	

Улирлын чанартай эрэлт хэрэгцээ нэмэгдэх	x			x			x		x	
7. Бусад нөлөөлөл										
Уурхайн болон ахуйн бохир уснаас хөрс, ус бохирдох	x				x		x		x	
Шороон зам харилцаа, уурхайн машин механизмын хөдөлгөөн шилжилтээс болж хөрс эвдрэх	x				x		x	x		
Дүн	22	5	2	12	13	3	24	10	14	3

Эдгээр болзошгүй нөлөөллүүдийг хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчмээр нь тодруулбал:

Шууд нөлөөлөл

Болзошгүй нөлөөллийн 22 (81,5%) нь шууд нөлөөлөлд хамрагдаж байна. Нүүрсний орд ашиглах төслийн үйл ажиллагаанаас ургамлан нөмрөгийн өөрчлөлт, хөрсний элэгдэл эвдрэл, бэлчээрийн нөөц багасах, газрын доорх усны чанарт, геологийн тогтоц, ландшафтын хэлбэр, хүрээлэн буй орчин, тусгай хамгаалалттай газар нутаг зэрэгт сөргөөр нөлөөлж болзошгүй байна.

Шууд бус нөлөөлөл

Уг төслөөс нийт болзошгүй нөлөөллийн 5 (18,5%) нь шууд бус нөлөөлөлд хамрагдаж байна. Зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт, Уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт, Хорт бодис усаар дамжин хүн, амьтанд нөлөөлөх, Үйлчилгээний салбар зэрэгт шууд бусаар нөлөөлөхөөр байна.

Өөрөө зохицуулагдах нөлөөлөл

Нүүрсний орд ашиглах төслөөс нийт болзошгүй нөлөөллийн 2 (7,4%) нь өөрөө зохицуулагдах нөлөөлөлд хамрагдаж байна.

Богино хугацааны нөлөөлөл

Уг төслөөс нийт болзошгүй нөлөөллийн 12 (44,4 %) нь богино хугацааны нөлөөлөлд орж байна. Богино хугацааны нөлөөлөлд зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт, уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт, бэлчээрийн байдал зэрэг богино хугацаанд өөрөө зохицуулагдах нөлөөлөл гэж авч үзлээ.

Урт хугацааны нөлөөлөл

Төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллийн 13 (48,1%) нь урт хугацааны нөлөөлөл бөгөөд төслийн байгаль орчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийн ихэнхи нь урт хугацааны нөлөөлөлд хамрагдаж байна.

Нөлөөллийн эрчим

Төсөл хэрэгжих орчны байгаль орчинд тухайн төслөөс гарах хүчтэй нөлөөлөл их бөгөөд талбайн болон түүний орчны хөрс, ургамлын элэгдэл, байгалийн үзэсгэлэнт өнгө төрх өөрчлөгдөх, агаар, хөрс, усны бохирдол, ландшафтын хэлбэр өнгө өөрчлөгдөх зэрэг нөлөөллүүд байна. Дунд зэргийн эрчимтэй нөлөөлөлд газрын гадаргын нөөц баялаг, зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт, татварын орлого, бүс нутгийн орлого нэмэгдэх зэрэг нөлөөллүүд багтана.

Бага зэргийн эрчимтэй нөлөөлөлд хорт бодис усаар дамжин хүн, амьтанд нөлөөлөх, үйлчилгээний салбарын үйл ажиллагаанд нөлөөлөх, хүн амын эрүүл мэндэд нөлөөлөх зэрэг нөлөөллүүд багтаж байна. Нийт 27 нөлөөллөөс 10 хүчтэй, 14 дунд зэргийн, 3 бага зэргийн нөлөөлөл байна.

Төслийн талбай орчмын уур амьсгалын нөхцөл

Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт өвс ургамалтай, ургамалгүй гадарга, баян бүрд, булаг шанд, уул нуруу, хотгор, хөндий, тэгш тал, говь цөл хослон оршдог нь уур амьсгалын өвөрмөц нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

Нарийн Сухайтын Хүрэн шандын нүүрсний орд орчмын нутаг дэвсгэр нь цаг уурын хувьд эрс тэс уур амьсгалтай, өвөлдөө цас багатай, хүйтний эрч бага, хавар хүйтэвтэр, шороон шуурга элбэгтэй, салхины чиглэл тогтворгүй, зундаа хуурай халуун уур амьсгалтай. Эх газрын эрс тэс уур амьсгалтай, өвөл -15°C-аас -20°C хүйтэрч, зун +30°C -аас +35°C заримдаа +40°C-аас давж хална. 1 сард агаарын дундаж температур -15°C -аас -18°C, 7-р сард агаарын дундаж температур +20°C-аас +25°C. Жилийн агаарын дундаж температур +2°C-аас +5°C байна. Жилийн дунджаар авч үзвэл салхигүй өдрийн тоо 10-15 хоног.

Хамгийн их салхи хавар тохиолдох бөгөөд дунджаар 5.9 м/сек, хамгийн бага салхитай улирал нь өвөл бөгөөд салхины хурд дунджаар 4.2-4.3 м/сек ба жилийн 30-35 хоног 15 м/сек хүртэл хүчтэй цасан болон шороон шуургатай байдаг.

Агаарын температур

Гурвантэс сумын нутагт жилийн агаарын дундаж температур 5.6°C байдаг. Энэ район нь говь цөлийн ширүүн уур амьсгалтай. Өвөл нь 15-20°C хүйтэн, зун, намрын саруудад маш халуун болж агаарын температур $+ (3^{\circ}-35^{\circ}\text{C})$, зарим үед $+40^{\circ}\text{C}$ хүрдэг. Жилийн хамгийн хүйтэн 1 дүгээр сард агаарын дундаж температур -23°C , хамгийн их халуун 8 дугаар сард агаарын дундаж температур $+30^{\circ}\text{C}$ орчим, агаарын үнэмлэхүй хамгийн их температур $+39.8^{\circ}\text{C}$, үнэмлэхүй бага температур -40°C байдаг. Гурвантэс сумын цаг уурын станцын мэдээгээр $+30^{\circ}\text{C}$ -аас халуун өдрийн тоо жилд дунджаар 31 байна.

Хур тунадас

Тус бүс нутагт хур тунадасны уналт их биш, жилийн дундаж хур тунадас 82.4 мм, үүний 60 хувь нь зуны улиралд ордог байна. Гурвантэс сум нь уур амьсгалын нэн хуурай дулаан говь, цөлийн бүсэд багтана. Нэн хуурай дулаан говь, цөлийн бүсийн уур амьсгалын ерөнхий онцлог нь агаар, хөрсний чийгээр дутмаг байдаг. Хур тунадас маш бага унадаг, ялангуяа 1970-аад оноос хойш тунадасны хэмжээ улам багасаж зун, намрын саруудад гандуу байдаг болсон. Өвөл цасны бүрхүүлийн зузаан 0-3 мм, зун нь хур тунадасны хэмжээ 30-60 мм, жилд дунджаар 51 мм орчим тунадас унадаг болсон байна.

Агаарын даралт

7 дугаар сарын агаарын хоногийн дундаж даралт 849.2-862 мм м.у.б., 3 дугаар сард 857.5-875.6 мм м.у.б -д хүрч харьцангуй чийгшлийн дундаж 40-49 % болдог байна.

Нарны гэрэл

Нарны гийгүүллийн үргэлжлэх хугацаа жилд 2900 орчим цаг, үүнээс дулааны улиралд 1960 цаг байна. Энд үүл, хур тунадас багатай, нарны гэрлийн эрчим хүч ихтэй юм.

Салхины горим

Нарийн Сухайтын Хүрэн шандын нүүрсний орд орчмын салхины горим өвөрмөц орон нутгийн шинжтэй салхины жилийн дундаж хурд 2.0-2.7 м/сек; хамгийн их хурд 14 - 30 м/сек -д хүрдэг. Өвөлдөө баруун, өмнөд зүгийн салхи зундаа баруун, баруун хойд зүгийн салхи зонхилдог нь тус газар нутгийн геологийн тогтоцтой холбоотой. Харин 4 дүгээр сарын салхины дундаж хурд 4.0 м/с хүрдэг байна. Салхигүй үеийн давтагдал өвөл 12-1 сард 52.5-62.6% байдаг бол 4 дүгээр сард энэ нь 31.3% хүртэл буурдаг. Энэ сард өдрийн 13 цагийн салхигүй үеийн давтагдал дөнгөж 9.6% байна. Иймд хаврын улиралд өдрийн цагт их төлөв салхитай байдаг бөгөөд 13 цагийн салхины дундаж хурд 4 дүгээр сард 4 м/сек орчим байна. 4, 5 дугаар саруудад хүчтэй салхи 10-15 удаа тохиолдоно. Жилд дунджаар 25 өдөр шороон шуургатай байдаг. 4, 5 дугаар саруудад 3-4 удаа шороон шуурга болдог.

Хөрсний гадаргын температур

Энэ нутагт хөрсний гадаргын жилийн дундаж температур 9.2°C , дулааны улиралд хөрсний гадаргын температур дунджаар $+25^{\circ}\text{C}$ байдаг бөгөөд 7 дугаар сард $+34^{\circ}\text{C}$ байна. Гэхдээ зуны халуун өдөр хөрсний гадарга маш их халах тохиолдол байдаг. Хөрсний гадаргын жилийн үнэмлэхүй их температур 62°C . Хөрсний хөлдөлтийн хэм 0.8-1.8 м байдаг.

Цасан бүрхүүл, цастай өдрийн тоо

Цасан бүрхүүлийн зузаан дунджаар 2-3 см-ээс хэтэрдэггүй, цасан бүрхүүлийн үнэмлэхүй зузаан нь 16 см байдаг. Жилд цасан бүрхүүлтэй өдрийн тоо 33 байдаг бөгөөд хүйтний улиралд сард 1-3 удаа цас ордог байна. Цас орой унаж (12-р сарын сүүлч, 1-р сарын эхээр) хавар эрт (2-р сарын сүүлчээр) хайлна. Бороотой өдрийн тоо жилд дунджаар 22 байдаг.

Төслийн агаарт нөлөөлөх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ.

Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ:

- Төсөлд хэрэглэгдэж буй тээврийн хэрэгслүүдэд Монгол Улсад мөрдөгдөж буй утааны ба бохирдлын стандартууд болон олон улсын холбогдох стандартуудын шаардлагын дагуу хяналт хийж түүнд нийцүүлнэ.
- Нүүрс хадгалах талбайгаас босох тоосны тархалтыг нарийвчлан гаргах □ БОННУ-нд заагдсан цэгүүдэд байнгын мониторинг хийх *Бууруулах арга хэмжээ*:
- Усны машин ашиглан тоосжилт үүсэх замуудыг услах, чийглэх, замыг дагтаршуулах.
- Хучилтгүй зам дээр тээвэр хийх машины хурдыг хязгаарлаж, хурдны хязгаарлалтыг анхааруулсан замын тэмдэг, тэмдэглэгээ байршуулах.
- Хэрэглэгдэхээ больсон хуучин замуудын хөрсийг сэргээн ургамал байгалийн аясаар ургах нөхцлийг бүрдүүлэх.
- Тэсэлгээ явуулах үеийн салхины хурд, чиглэлийн мэдээг тогтмол авч, салхины хурд ихтэй үед тэсэлгээний ажил хийхийг хориглох.

Төслийн гадаргын болон газрын доорхи усанд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ.

- Нүүрсний ордыг ашиглах үйл ажиллагааны үед газрын доорхи усны шинж, химийн найрлагын өөрчлөлтийг судлахын тулд мониторингийн судалгааг хийх.
- Усны хэрэглээнд хяналт тавьж, хэрэглэсэн усны балансыг гаргаж байх.
- Үйл ажиллагаа явуулах үед машин техник, тоног төхөөрөмжийн элэгдсэн эд анги, хөдөлгүүрийн шингэн, шатахуун, тос маслын хаягдал ба тээвэрлэлтээс үүсэх хорт бодис, шороо тоосны ялгаралт нь усыг бохирдуулахаас сэргийлэх.
- Ахуйн болон технологийн бохир усаар газрын доорх ус бохирдохоос сэргийлэх.
- Унд ахуйн усны эх үүсвэрийн ариун цэврийн хамгаалалтын бүсэд мөрдөх журам гарган мөрдөж ажиллах.
- Тосгон ба ордыг хаврын шар усны болон хур борооны үерээс хамгаалах арга хэмжээ авах, сайжруулах (суваг, хамгаалалтын далан гэх мэт).
- Байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораториор орчны хяналт шинжилгээ хийлгэх арга хэмжээ авч усны чанар, нөөцөд хяналт тавьж ажиллах.
- Өмнөх байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээнд дурдагдсан усны нөөц чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах зөвлөмжийг сайтар биелүүлж ажиллах.
- Тосгон болон үйлдвэрлэлийн ажлын үед гарах ахуйн бохир усыг цэвэрлэх, халдваргүйжүүлэх.
- Хэрэв бохир ус зөөвөрлөж хаях бол гадаргын урсацаас ангид газарт сумын мэргэжлийн байгууллагын зөвшөөрлөөр зориулалтын машинаар гүйцэтгэх.
- Бохир усны цэвэрлэгээ хийхдээ цэвэршилтийн зэргийг хянах зорилгоор усанд хими, бактериологийн шинжилгээг тогтмол хийж байх.
- Усыг хэрэглэх явцдаа дахин ашиглалтын хэмжээг аль болох их байхаар ажиллах.
- Орчны хяналт шинжилгээний хүрээнд тухайн байгууллага нь санал нэгтэй хүлээн зөвшөөрөхүйц үр дүнд хүрэх зорилгоор олон нийтийн оролцоотой усны хяналт шинжилгээ хийх (Уснаас дээж авах зэрэгт).
- Усны дээж авахдаа MNS ISO 5667-1-2002, MNS ISO 5667-3-1999, MNS ISO 5667-4-2001, MNS ISO 5667-10-2001 стандартын арга аргачлалын дагуу авч гүйцэтгэх.

Төслийн хөрсөн бүрхэвчид нөлөөлөх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ.*Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ*

- Хөрсний мониторингийн цэгүүдэд тогтмол хугацаанд хэмжилт хийж байх.
- Нягтаршиж бохирдсон талбайг тэгшлэн сийрэгжүүлж ургамалжуулах.

Бууруулах арга хэмжээ

- Хуурай халуун улиралд овоолгын дээрх том машин механизмийн замын усалгааны хугацааг ойртуулах, машин механизмын хурдны хязгаарыг багасгах.
- Ямар ч газар шорооны үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнө эвдэгдэх, хөндөгдөх хөрсийг өндөрлөг, налуу хажуу хэсэгт өнгөн хэсгийн давхаргийг тусад авч хадгалах, биологийн нөхөн сэргээлтэндээ ашиглах.
- Хөрс бохирдуулж болзошгүй хог хаягдлыг ангилж ялгах, хөрсөнд алдагдахааргүй хадгалах. Хөрс бохирдуулахааргүй хадгалах газраа тохижуулах (цемент, төмөр гадаргатай байх), орчиндоо тараахгүй байх талаар арга хэмжээ авах (хашаа хаалт барих) гэх мэт арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх. Хог хаягдлыг ангилал, шинж чанараас нь хамааран (Шингэн хог хаягдлыг тухай бүрд нь цэвэрлэж зөвшөөрөгдсөн газарт хаях, булах, ариутгах ажлыг хийж байх, гадны нөлөөлөлөөс тусад нь байлгах, амьтан, ургамал нөлөөлөхөөргүй нөхцөлд байршуулах), (Хатуу хог хаягдлыг хадгалах цэг байгуулан түүнд төвлөрүүлэн хаяж байх, Хатуу хог хаягдлын цэг нь зориулалтын тагтай байх, салхи шуургатай үед хог хаягдал хийсч орчноо бохирдуулахгүй байх ёстой) түүнд таарсан арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх.
- Уурхай орчим, доторх зам талбайг тодорхой зам-нэгдсэн нэг зам ашиглах талд дээр анхаарах. Тухайлбал: Замын тэмдэг тэмдэглэгээг сайтар байршуулах, зам ашиглах тал дээр уурхайн зүгээс хатуу бодлогыг баримтлах нь хөрсөн бүрхэвч эвдрэх эрсдэлээс сэргийлж чадна.
- Уурхай орчмын зогсоол, замд машин техникийн шатах тослох материал асгарвал тухай бүрд нь элс, даавуу зэрэгт шингээн авч галын аюулгүй нөхцөлд ариутгах.
- Төрөл бүрийн бүтээгдэхүүний хадгалалт хамгаалалтанд сайтар анхааралаа хандуулах. Химийн бодис бусад бүтээгдэхүүн хөрсийг бохирдуулах, хөрсний шинж чанарыг доройтуулах олон төрлийн химийн бодис байдаг бөгөөд бүтээгдэхүүний баглаа боодолын бүрэн бүтэн байдлыг сайтар шалгах, хадгалах газрын битүүмжлэлийг сайтар бүрдүүлэх
- Халуун хуурай улиралд уурхайн үйл ажиллагааны явцад хөрсний гадаргаас авто машин, техникийн хөдөлгөөнөөс үүдэлтэй, мөн уурхайн карьерын эвдэгдсэн гадаргуугаас тоосжилт бий болох нь даамжиггүй бөгөөд тоосжилтыг багасгахын тулд дараах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлбэл зохилтой:
- Машин техникийн хөдөлгөөний хурдыг хөрсний гадаргын шинж чанараас хамааруулан тогтоох. Тухайлбал тоосжилт их гарч буй гадаргад хурдны хэмжээг багасгах.
- Тоосжилт их үүсэж буй гадаргууд тодорхой хугацаанд услагаа хийх, Их салхи шуургатай тохиолдолд машин техникийн хөдөлгөөнийг хязгаарлах.
- Жижиг оврын цэвэршүүлэх технологийг түр суурингын ус хэрэглээнд авч хэрэгжүүлэх нь бохир усаар хөрс, ул хөрсний ус бохирдох эрсдэлээс сэргийлнэ.

Төслийн ургамлан нөмрөг, амьтны аймагт нөлөөлөх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ.

Урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр:

- Олборлолтын ажлын явцад техникийн ба биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг холбогдох стандарт горимын дагуу төлөвлөж явуулах ёстой.
- Ургамлан нөмрөг, зонхилогч төрөл зүйлүүдийн мониторингийг жил тутамд хийж ургамалжилтын хэв шинжийн өөрчлөлтийг ажиглах.
- Амьтны аймгийн мониорингийг жил тутамд хийж байх *Бууруулах чиглэлээр:*
- Нутгийн олон наст өвсний үр түүж, тусгайлсан үр үржүүлэх газар байгуулж ажиллуулах.
- Ажилчдын суурин болон овоолгуудад биологийн нөхөн сэргээлт хийх, ногоон байгууламж байгуулах ажлыг үргэлжлүүлэн хийж гүйцэтгэх.

Уурхайн үйл ажиллагаанаас хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлэх нөлөөлөл.

Тоосжилт.

Нүүрсийг ил аргаар олборлоход их хэмжээний тоос гарах нөхцөлийг бүрдүүлдэг. Уурхай хөрс хуулалт, нүүрс олборлолтын ажилд өрөмдлөг тэсэлгээний арга хэрэглэх, экскаватор автосамосвалын хослолоор хөрс, нүүрс ачиж, тээвэрлэх, хөрсний овоолго бйагуулах, нүүрсийг бутлан ангилах, агуулахад байршуулах, ачих зэрэг технологийн үйл явцад мөн салхи ихтэй нөхцөлд тоос ихээр гарч агаар орчныг бохирдуулдаг байна.

Тоосны бохирдолтын нэг удаагийн хамгийн их агууламж нь $0.5\text{г}/\text{м}^3$ -ээс их бол хүмүүсийн эрүүл мэндэд нөлөөлж эхэлдэг байна. Иймээс энэ хязгаарын утгыг зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ гэж эрх бүхий байгууллагаас стандарчилан тогтоож өгсөн.

Хэрэв тоосжилтын нэг удаагийн хэмжилтээр агууламж нь $0.25\text{г}/\text{м}^3$ -ээс их бол бохирдолтой гэж үзэж болно. Иймд тоосжилтыг ажлын байр бүрт тодорхой төлөвлөлтийн дагуу тодорхойлж байх шаардлагатай.

Хүрэншандын нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах үед нүүрс олборлолт, хөрс хуулалтын ажил хийх, тэсэлгээ явуулах, хөрс нүүрс ачих, тээвэрлэх, овоолго байгуулах, нүүрсийг бутлах, нүүрсийг агуулахад хадгалах, нүүрсийг алс хол тээвэрлэх зэрэг үйл ажиллагааны явцад их хэмжээний тоос тухай бүр салхины хурдаас хамааран үүсэж агаар орчныг бохирдуулах эх үүсвэр болох магадлалтай байна.

Төсөл хэрэгжүүлэх үед гарч болзошгүй байгалийн гамшгийн нөлөөлөл

Гал түймэр: Төсөл хэрэгжүүлэх нутаг дэвсгэр нь гал түймрийн аюул, осол багатай бүс нутаг дэвсгэр нь гал түймрийн аюул, осол багатай бүс нутагт хамрагдах боловч хавар, хамрын улиралд салхи ихтэй байдаг учир ил задгай газарт гал гаргахаас болгоомжлох нь чухал.

Нүүрсний өөрөө шаталтаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ аваагүй тохиолдолд уурхайн нүүрсний мөргөцөгт өөрөө шаталт гарах магадлалтай.

Нүүрсний уурхай нь жил бүрийн уулын ажлын төлөвлөгөөндөө галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тусган хэрэгжүүлэх шаардлагатай.

Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх бүх арга хэмжээг байнга авах, гал түймрийг утраах багаж хэрэгслээр хангасан байх шаардлагатай.

Нүүрсний өөрөө шаталт гарсан тохиолдолд түүний тархалтыг зогсоох арга хэмжээг нэн даруй авч, шаталт үүссэн хэсгийг тусгаарлах шаардлагатай.

Аянга, цахилгаан: Өмнөговь аймгийн цаг уурын албаны мэдээллээр уурхай байгаа газарт болон түүний орчимд урьд өмнө нь аянга бууж байсан тухай тэмдэглэгдсэн зүйл үгүй байна. Орчны нөхцөл байдлыг дүгнэн үзэхэд аянгын нөлөөлөлд өртөх магадлал бага гэж үзэж болно. Гэвч аюулгүй

ажиллагааны үүднээс суурин тоног төхөөрөмжүүдийг байнгын аянга зайлуулагчтай байлгах шаардлагатай.

Үер: Зун намрын улиралд зарим нэг тохиолдолд их устай аадар бороо орсноос шалтгаалан уурхайн ашиглалт явуулж буй талбайд ихээхэн хэмжээний үерийн ус цутган орсноос ослын байдал гарч болно.

Уурхайн ухаш усаар дүүрснээр технологийн тоног төхөөрөмж тухайлбал экскаватор, бульдозер, автосаосалуудын ажил зогсож сул зогсолтын алдагдал гарахаас гадна уг усыг зайлуулж шавхахтай уялдсан нэмэлт зардал нь уурхайд эдийн засгийн хохирол учруулна.

Газар хөдлөлт: Хүрэншандын нүүрсний орд орчмын газар нутаг нь газар хөдлөлтийн 6-7 баллын бүсэд хамаарна.

Орон сууцны болон үйлдвэрлэлийн барилга байгууламжууд нь газар хөдлөлтийн нөхцөлд нурах онц аюултайгаас гадна уурхайн байгууламжууд нь газар хөдлөлтийн нөхцөлд нурах онц аюултайгаас гадна уурхайн болон овоолгын догол мөргөцгүүд ан цав үүсэж хагарч нурах, гулсалт гарах аюултай. Иймд технологийн шаардлагыг хангасан барилга байгууламж барих хэрэгтэй.

3. 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТАЙЛАНГИЙН ЗОРИЛГО

Тайлангийн зорилго нь төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсэгт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, аливаа бохирдлын түвшинг хянах, ногоон байгууламжыг нэмэгдүүлэх, нөхөн сэргээлт хийх, дүйцүүлэн хамгааллын ажлыг гүйцэтгэх зэрэг ажлын дүнг нэгтгэж гарган тайлагнах юм.

Үүнд:

- ✓ Байгаль орчны бүх хууль, тогтоомжуудыг даган мөрдөх;
- ✓ Байгаль орчныг хамгаалах шилдэг аргуудыг үйл ажиллагаандаа бий болгох удирдлагын системийг хэрэгжүүлэх;
- ✓ Бүхий л үйл ажиллагаандаа "багасгах, дахин ашиглах, дахин боловсруулах" зарчмыг хэрэгжүүлэх;
- ✓ Ажилчиддаа байгаль орчноо хамгаалах хариуцлагыг нь ухамсарлуулан ойлгуулах, энэ тухай явуулах сургалтанд хамруулах;
- ✓ Байгаль орчныг хамгаалах үүргээ цаашид улам идэвхжүүлэх;
- ✓ Байгаль орчныг хамгаалах нь бидний үйл ажиллагааны чухал нэгэн хэсэг юм;
- ✓ Ашигт малтмал олборлогч аж ахуйн нэгжийн мөрдөх хууль, стандартыг хангуулах;
- ✓ Компанийн дотоод дүрэм, журам, горимд байгаль орчныг хамгаалах зорилгыг хэрэгжүүлэх заалтуудыг багтаах;
- ✓ Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний заалтуудыг шат дараатай хэрэгжүүлэх.

1. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

1.1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулсан арга хэмжээ

Арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хамрах хүрээ: Уурхай, уурхайн бүс орчмын зам талбай

Агаарын тухай хууль, Агаарын чанарын ерөнхий шаардлагын MNS 5365:2004 удирдлага болгон олборлолтын явцад агаарын чанар, агаарт агуулагдах түгээмэл тархалттай бодисын хэмжээнд өөрчлөлт орохоос сэргийлэх зорилгоор хяналт ажиглалт хийх тухайн нөхцөлд тохирсон урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тогтмол авч ирлээ.

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Ажлын биелэлт / тайлбар/	Биелэлтийн хувь
1	Нүүрс тээврийн болон уурхайн дотор тээврийн зам зэрэгт арчилгаа усалгааг тогтмол хийж тоосжилт бууруулах арга хэмжээг шат дараатай авч хэрэгжүүлэх.	25,000,000	Нүүрс тээврийн зам болон уурхайн дотоод тээврийн замд усалгаа болон арчилгааг тогтмол хийн тоосжилт дарахад зарцуулсан усын хэмжээг усны машины рейсээр бүртгэж байна. Тайлант онд 6622м3 усыг уурхайн технологийн болон нүүрс тээврийн замын тоосжилт дарахад ашигласан байна.	100
2	Уурхайн бүс болон уурхайн бүс орчимд тоосны хэмжилтийг хийж тархалтын радиусаар харьцуулах. Тухайн бүсд тохирсон арга хэмжээг хэрэгжүүлэх.	1,000,000	Уурхайн бүсийн ОХШ-ий цэгүүдэд сар бүр гадаад орчны тоосны хэмжилтийг хийн үр дүнг нэгтгэн мөн уурхайн нөлөөллийн бүс орчимд тогтмол хугацаанд гадна орчны тоосны хэмжилтийг хийж байна. Одоогийн байдлаар хүлцэх агууламжаас давсан тохиолдол ажиглагдаагүй бөгөөд уурхайн бүсээс 2-5 км-н радиуст тоосны агууламж сарнимал ажиглагдаж байна.	100
3	Халаалтын зуухны янданд утаа шүүгч байршуулах.	Дотоод зардал	Уурхайн бүсийн дэд бүтцийг дулаанаар хангах зориулалт бүхий 2 уурын зуухтай бөгөөд уурын зуух бүрийн байгууламжийн утаа шүүгч үнс баригчын хэвийн үйл ажиллагааг ханган ажиллаж байна. JB/T 10563.2006 маркын цагт 4000м3 утааг сорох хүчин чадалтай 2900Mg ISO9001 стандартыг хангасан усан фильтртэй үнс баригчийг 2 зуухны байгууламжид тус тус 2ширхэгийг суурилуулан ашиглаж байна. Тус үнс баригч нь утаа ялгаралтын явцад угаарийн хий тортогийг бууруулах усан шүүлтүүртэй.	100
4	Тэсэлгээний ажлыг агаарын дэлбэрэлт чичиргээний тухай олон улсын буюу үндэсний стандартын дагуу өдрийн цагаар гүйцэтгэх.	-	Агаарын дэлбэрэлт чичиргээний дагуу олон улсын буюу үндэсний стандартын дагуу өдрийн цагаар гүйцэтгэн тэсэлгээний ажлын үеэр аюулгүй байдлыг хангуулах баг бүрэлдэхүүнд албан мейлээр мэдэгдэн ажиллаж байна.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ		26,000,000		

Зураг 1. Нүүрс тээврийн замын усалгаа хийх явц

Зураг 2. Уурхайн дотоод зам усалгаа

Зураг 3. Зам талбайн усалгаа хийх явц

Зураг 4,5. Уурхайн бүсийн ОХШ-ий цэгүүдэд гадаад орчны тоосны хэмжилтийг хийх явц

Зураг 6 Уурхайн нөлөөллийн бүс орчимд гадаад орчны агаар дахь нарийн ширхэглэгт тоосонцорын хэмжилт хийсэн байршил

Зураг 7-10 Бага-Овоо багийн төв орчимд болон тооройн шандны эх орчимд тоосны хэмжилт хийх явц

Нөлөөллийн бүс орчимд хийсэн тоосны хэмжилтийн дүн

№	Хэмжилт хийсэн цэгийн нэр	Солбицол
1	Тооройн шандны эх /нүүрс тээврийн зам орчим /	42°58'487'' 101°13'414''
2	Суваргат	43°04'767'' 101°09'017''
3	Хайлаастын зүүн сайр /багийн төвийн хойд	43°06'691'' 101°07'863''
4	Хацавчын булаг	43°06'691'' 101°07'863''
5	Уурхайгаас 2 км-д	43°01'327'' 101°06'937''
6		43°01'783'' 101°09'365''
7		43°02'251'' 101°07'067''

Уурхайн нөлөөллийн бүс орчимд тоосны хэмжилтийн цэгийн солбицол

№	Хэмжилт хийсэн цэгийн нэр	Тоосны агууламж /нийт тоос AVG/ мкг/м3			Цаг агаарын нөхцөл	ЗДХ MNS4585:2016
		V сар	VI сар	VII сар		
1	Тооройн шандны эх /нүүрс тээврийн зам орчим /	0.015	0,032	0,052	V-6.5м/с t-29°с-320с	500 мкг/м³
2	Суваргат	0.005	0,008	0,006		
3	Хайлаастын зүүн сайр /багийн төвийн хойд	0.012	0,030	0,082		
4	Хацавчын булаг /хөх дов/	0.002	0,050	0,005		

Усны түвшний хэмжилт

№	Хэмжилт хийсэн худаг	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
		Статик түвшин /м/									
1	Бага овоо 5-р багийн төвийн худаг	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8
2	Малчин өрхийн худаг	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21

Зураг 11 Тэсэлгээний ажлын мэдэгдэл хүргүүлсэн байдал

purev-ochir.b@bayalag-er.mn

Тэсэлгээний мэдэгдэл

jargalsaikhan.kh@bayalag-er.mn; bilegjargal.b@bayalag-er.mn; gan-erdene.g@bayalag-er.mn; + 20

1

Wed

PDF exclusion zone-shot-79...

2 MB

Өдрийн мэнд,

2022-10-20-ны өдрийн **13:10** цагт Хүрэншандын уурхайд тэсэлгээ хийгдэх тул **12:40** цагаас тэсэлгээний аюултай бүсийн хязгаараас **(500 метрийн бүсээс)** тэсэлгээний ажил дууссаныг мэдэгдэх хүртэл хүмүүсийг түр гаргана уу. Мөн тэсэлгээний ажил амжилттай явагдаж дууссаныг мэдээлэх хүртэл тэсэлгээний ажилд оролцоогүй хүмүүс **радио холбооны 3-р сувгийг** түр чөлөөлнө үү. Мөн тэсэлгээний ажлын үеэр **уурхайн хойд хананы нурлын аюултай** бүсээс аюулгүйн зайгаа барина уу.

Тэсэлгээний хурал:

2022-10-20-ны өдөр **12:00** цагт Хүрэншандын уурхайн оффист болно.

Тэсэлгээний аюултай бүсийн зургийг хавсаргав.

Тэсэлгээний талаарх мэдээллийг хэсэг тус бүрийг хариуцсан ахлахууд бүх ажилчдад танилцуулж анхааруулна уу.

Тэсэлгээний удирдагч: О.Адъяа /Бласт/ ХХК

Тэсэлгээнд харуулын хяналт: Б.Пүрэв-Очир /БЭР/

Тэсэлгээнд харуулд гарах хүмүүсийн нэрс:

Уурын зуухны байгууламжийн үнс баригч

1.2 Гадаргын болон газрын доорхи усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах
 Арга хэмжээний хамрах хүрээ: Уурхайн бүс болон Бага –Овоо багийн нутаг дэвсгэр

Усны тухай хууль, Ундны усны эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900-2018, Бусад дүрэм журамд нийцүүлэн үйл ажиллагааны явцад ус ашиглалтыг зүй зохистой байлгах, хамгаалах усны чанарт хяналт тавих хүрээний дараах арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлж байна.

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Ажлын биелэлт / тайлбар/	Биелэлтийн хувь
1	Уурхайн усны хэрэглээнд хяналт тавьж сар бүр тоолуурын заалтыг актаар баталгаажуулан бүртгэх. Нийт ажилчдад Усыг зүй зохистой ашиглах усан орчны танин мэдэхүйн мэдээлэл хүргэх.	1,000,000	Уурхайн бүсэд унд ахуйн хэрэглээ, ногоон байгууламж биологийн нөхөн сэргээлтийн усалгаа арчилгааны явцад ашиглагдах ус, уурхайгаас шавхан хуримтлуулж буй шүүрлийн ус гэсэн үндсэн зориулалтаар ус ашигладаг бөгөөд тус бүрийн эх үүсвэрт баталгаажсан тоолуур суурилагдсан сар бүрийн 25-нд ус ашиглалтын хэмжээг тоолуурын заалтаар бүртгэн актыг баталгаажуулж байна. Уурхайн нийт ажилчдад усыг зүй зохистой ашиглах тухайд танин мэдэхүйн мэдээлэл хүргэсэн.	100
2	Уурхайн бүсийн ойролцоо орших бэлчээрийн худаг, ажилчдын хотхоны үндсэн худагт хэмжилт хийж өөрчлөлтийг хянах.	Үйл ажиллагааны зардал	Уурхайн бүс орчмын бэлчээрийн худаг болон уурхайн унд ахуйн хэрэглээний худагт усны түвшний хэмжилтийг тогтмол хугацаанд хийж үр дүнг бүртгэж байна. Хэмжилтийн явцад түвшин бууралт ажиглагдаагүй.	100
3	Цэвэрлэх байгууламжийн оролт гаралтын хэсгээс дээжлэлт хийн усны цэвэршилтийн түвшин болон ахуйн хаягдал бохир усанд агуулагдах бохируудагч бодисын агууламжийг тодорхойлох шинжилгээг хийлгэх.	500,000	Усны тухай хууль ус бохирдуулсан төлбөр төлөх тухай журмын дагуу улиралд нэг удаа уурхайн цэвэрлэх байгууламжийн оролт гаралтын хэсгээс шинжилгээний сорьц аван итгэмжлэгдсэн лабораторид хүргүүлэн гидрохимийн шинжилгээний дүнг хүлээн авсан./Шинжилгээний дүнг хавсаргав./	100
4	АӨГУСГ-н мониторингийн АӨГ-07 цооногт усны түвшин хэмжигч суурилуулан мэдээллийг цуглуулах ажиглалт судалгаа хийх тус байгууллагатай хамтран ажиллах.	18,000,000	Газрын доорхи усны мониторингийн АӨГ-07 цооногт усны түвшин хэмжигч нилүүлэн суурилуулах ажлыг КРМ ХХК гэрээний дагуу гүйцэтгэлээ тус ажлын үеэр АӨГСГазрын захиргааны холбогдох мэргэжилтэнд хүлээлгэн өглөө.	100
5	Булаг шандын эхийг хашиж хамгаалах.		Булаг шандын эхийг хашиж хамгаалах ажлын хүрээнд Бага-Овоо багийн Хөвдийн голд орших Дугуй	100

			ус гэдэг булгийн эхийг хашиж хамгаалахаар бэлтгэл ажлыг хангаж байна.	
6	Уурхайн бүс орчмын булаг шандын эхийг цэвэрлэх.	Дотоод зардал	Ус усан орчин хамгаалах сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд булаг шандын эх, мөстөл үүсдэг байршилд хог хаягдлыг цэвэрлэх ажлыг зохион байгуулж ирсэн бөгөөд тайлант онд Хайлаастын хавцалд үүссэн хог хаягдлын уурхайн ИТА нартай хамтран зохион байгуулж 16м3 хогийг цуглуулан уурхайн түр хогийн цэгт зөөвөрлөн байршууллаа.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ		30,500000		

Зураг 12,13 Усны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, усыг зүй зохистой ашиглах хүрээнд ногоон байгууламжийн ус нөөцийн савнуудад баталгаажсан тоолуур суурилуулав

Зураг 14,15 Усны зүй зохистой хэрэглээний талаархи уурхайн ажилтнуудад орсон сургалтын явц

Зураг 16,17 Уурхайн бүс орчмын бэлчээрийн худагт усны түвшний хэмжилт хийх явц

Зураг 18,19 Мониторингийн цооногт суурилуулах хэмжилтийг багаж болон цооногт суурилуулах бэлтгэл ажлын явц

Зураг 20,21 Driver link угсарч суурилуулсан байдал

Зураг 22 АӨГ-07 цооногт суурилуулсан түвшин хэмжигчийн үзүүлэлт

Ус статик	10,065м
Гүн	36,31м
Кабель	25м
Логгер	4463
Линк	14518
Кабель сериал	41426503
Амсар өндөр	43см
Sim 98904529	Unitel

Тостын нурууны хайлаастын хавцалд орчимд хийсэн цэвэрлэгээний явц

1.3 Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт

Арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хамрах хүрээ: Уурхайн бүс болон Бага –Овоо багийн нутаг дэвсгэр

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Ажлын биелэлт / тайлбар/	Биелэлтийн хувь
1	Засвар үйлчилгээний явцад үүсэх асгаралтыг бууруулах бохирдсон хөрсийг саармагжуулах журам, зааварчилгааг мөрдөж ажиллах.	Үйл ажиллагааны зардал	Асгаралтыг бууруулах урьдчилан сэргийлэх тухай журмыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Засварын талбай, ШТС орчимд тогтмол хугацаанд үзлэг хийн хөрсөнд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах бохирдохоос сэргийлэх зорилгоор бохирдсон хөрсийг цэвэрлэх арга хэмжээг тогтмол хэрэгжүүлж байна.	100
2	Уурхайн бүсийн дотоод хэрэгцээний шороон замыг тогтоосон трассын дагуу засах шороон замын сүлжээг нэмэгдүүлэхгүй байх.		Уурхайн бүсэд тогтоосон трассын дагуу зорчиж замын арчилгааг тухай бүрд нь хийж байна.	100
3	Шимт хөрсийг холбогдох журам стандартын дагуу хуулж хэлбэршүүлэх.		Шимт хөрсний овоолгыг стандартад заасан дагуу хэлбэршүүлж олборлолтын явцад гадны нөлөөнд өртөхөөс сэргийлэн шилжүүлэн байршуулсан. Уурхайн уул техникийн нөхцөлөөс шалтгаалан хананы нуралт гулгалт үүсэх эрсдэлээс сэргийлж шимт хөрсний 2-р овоолгыг зөөн байршуулах ажлыг 2023 онд зохион байгуулахаар төлөвлөгөөнд тусгана.	100
4	Шимт хөрсний овоолгыг сийрэгжүүлэх, үржил шимийг алдагдуулахгүй байх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх.	11,200,000	Шимт хөрсний овоолгыг сийрэгжүүлэх элэгдэлд илүү өртсөн хэсгийг нөхөн сэргэх чадварыг тэтгэх арга хэмжээг авлаа . Сийрүүлэлт хийсэн шимт хөрсний овоолгын хэмжээ 254501м3 байна.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ		11,200,000		

Зураг 12,13 Асгаралтыг бууруулах урьдчилан сэргийлэх журмын хүрээнд уурхайн бүсэд бохирдсон талбайд тухай бүрд цэвэрлэгээ хийж бохирдсон хөрсийг хөрс саармагжуулах талбайд байршуулж байна.

Зураг 14 Хөрс саармагжуулах талбай

Зураг 15 Уурхайн бүсэд тогтоосон замын трассын дагуу зорчиж замын арчилгааг тухай бүрд нь хийж байна.

Зураг 16-20 Шимт хөрсний овоолгыг сийрэгжүүлэх элэгдэлд илүү өртсөн хэсгийг нөхөн сэргээх чадварыг тэтгэх арга хэмжээг авсан байдал

Зураг 16

Зураг 17

Зураг 18

Зураг 19

Зураг 20

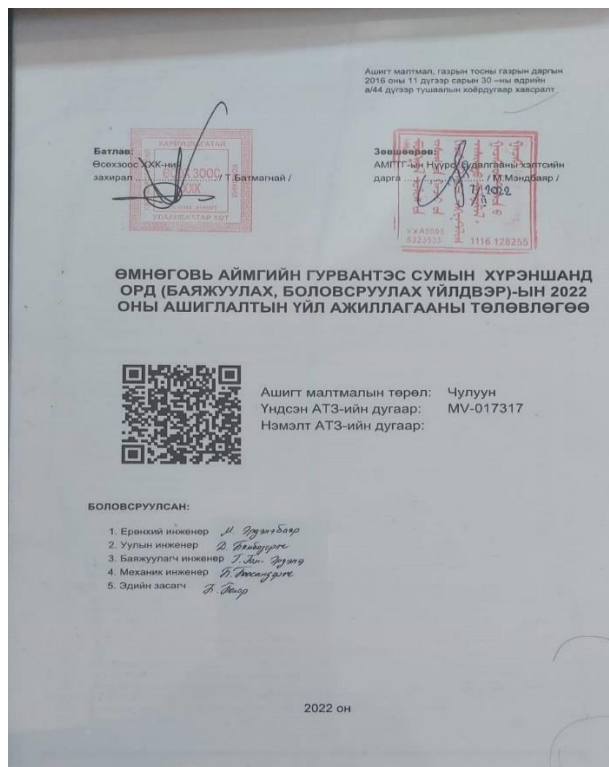
1.4 Газрын хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах

Арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хамрах хүрээ: Уурхайн бүс

Газрын хэвлийн тухай хууль, Газрын тухай хууль, Шимт хөрс хуулах хадгалах стандарт MNS 5916-2008, компаний гүйцэтгэх захирлын 2018 /08/20-ны тушаалаар батлагдсан холбогдох журмыг удирдлага болгон дараах чиглэлийн арга хэмжээг авч хэрэгжүүллээ.

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Ажлын биелэлт / тайлбар/	Биелэлтийн хувь
1	Үйл ажиллагааны явцад аливаа газар шорооны /инженерийн/ ажил уурхайн ахилт зэрэг газар ашиглалттай холбоотой арга хэмжээний үед газар хөндөх зөвшөөрлийг маягтын дагуу бүртгүүлэн хөндөх.	Үйл ажиллагааны зардал	Тайлант хугацаанд уулын нарядын байр, паркийн талбайг шийлжүүлэн байршуулах 2,4 га талбайн газар шорооны ажил хийх газар хөндөх зөвшөөрөл өгөгдсөн байна.	100
2	Газрын хэвлийн тухай хуулийн дагуу уулын ажлын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэн ажиллах.		2022 оны уулын ажлын төлөвлөгөөг батлуулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байгаа бөгөөд уурхайн нийт ахилт 9,2га талбайд хийгдсэн байна.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ		-		

Зураг 21 Уулын ажлын төлөвлөгөөний батлагдсан байдал

1.5 Ургамалын зүйлийн бүрдэл ургамлан бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах ажлын биелэлт

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Ажлын биелэлт / тайлбар/	Биелэлт ийн хувь
1	Ургамлын зүйлийн бүрдлийн ажиглалтыг хийж ховор болон нэн ховор ургамлын тархац байгаа эсэхийг тогтоох	Дотоод төсөв	Уурхайн бүсэд ургамлын ажиглалтын 4 цэгт ургамлын зүйлийн бүрдэл биомассын ажиглалтыг хийж тайлан гаргав /тайлан хавсралтаар/	100
2	Уурхайн хотхонд ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх	10,000,000	Уурхайн хотхон ногоон байгууламжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх нөхөн тарилт хийж ногоон байгууламжийн усалгаа арчилгаанд нэг ээлжинд 3 туслах ажилтан ажиллаж байна. Намрын тарилтаар нийт 3 зүйлийн 2070ш модыг тарьж арчилгааг хийлээ.	100
3	Нутгийн эндемик зүйлийн мод сөөгний үр түүх ажлыг зохион байгуулах.	2,000,000	Тайлант хугацаанд үрийн боловсролт явагдсан шар хуайс, хайлаасны үрийг түүж 3кг хайлаасны үр, 5кг жигдний үр, 3 кг буйлсний үрээр тарилт хийж намрын арчилгааг хийсэн.	100
4	Мод үржүүлгийн талбайн хэмжээг нэмэгдүүлэх	5,500,000	Мод сөөгний эх ургамлын бодгаль бэлдэх үрээр нутагшуулах цаашид тарьц суулгацын нөөц бүрдүүлэх зорилгоор байгуулсан МҮТ-д 4 зүйлийн мод сөөг үрээр, мөн навчит ургамлын 2000ш мөчрийн тайрдас намрын тарилтаар туршин нутагших явцыг ажиглахаар тошлойны 50ширхэг суулгац, эх ургамлын зориулалтаар 80 ширхэг агч тарилаа.	100
5	Ажилчдын хотхон, оффис орчмын зүлэгжүүлэлтийн талбайн нөхөн тарилт, хийх усалгааны системд нэмэлт засвар хийх.	3,250,000	Ажилчдын хотхон оффис орчимд зүлгэний нөхөн тарилт хийж усалгааны системийн бүрэн бүтэн байдлыг ханган графикийн дагуу усалгаа арчилгааг хийж байна.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ		20,750,000		

Зураг 22 Ургамлын зүйлийн бүрдлийн ажиглалт хийх явц

Зураг 23,24 Зүлэгний нөхөн тарилтын явц

Зураг 20-25 МУТ-н талбайд үрээр болон мөчрөөр тарилт хийх явц

Зураг 20

Зураг 21

Зураг 22

Зураг 23

Зураг 24

Зураг 25

Зураг 26-30 МУТ-н талбайд үрээр болон мөчрөөр тарилт хийсэн байдал үр болон мөчрийн тайрдасны ургалтын явц

Зураг 26

Зураг 27

Зураг 29

Зураг 28

Зураг 30

Зураг 30

Зураг 31

Зураг 32

Зураг 33

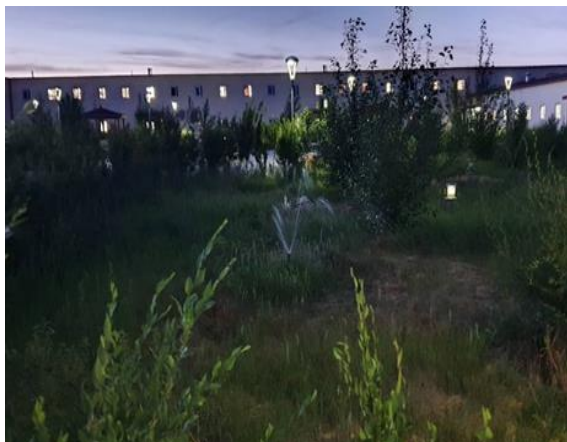

Зураг 34

Зураг 34,35 Уурхайн зүлэгт талбайн усалгааны явц

Зураг 34

Зураг 35

1.6 Амьтан аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний ажлын биелэлт

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Ажлын биелэлт / тайлбар/	Биелэлтийн хувь
1	Уурхайн бүсийн зам, үерийн далан зэрэг байгууламжид гарц гарам хийх амьдрах орчин идэш тэжээлийг дэмжиж уст цэг үүсгэх. Шаардлагатай тохиолдолд өвс тэжээл байршуулах.	1,500,000	Хуурайшилттай хэт халуун байгаатай холбогдуулан уурхайн бүс орчимд ус байршуулан амьдрах орчныг дэмжих арга хэмжээг аван ажиллаж байна.	100
2	Цаг агаарын нөхцөл байдлаас хамаарсан идэш тэжээлийн хомсдол үүсэхээс сэргийлэх биотехникийн арга хэмжээг нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлэх.	10,000,000	Гурвантэс сумын Тусгай хамгаалалттай газрын захиргаа, Байгаль орчны байцаагч, Уул уурхай ус хариуцсан байгаль хамгаалагч нар болон Нарийн сухайтын бүлэг ордод үйл ажиллагаа явуулж буй уул уурхайн компаниуд хамтран Улаан бууцны хөв гэдэг газарт ангийн ус тавих ажлыг зохион байгуулж 4 тонн усыг зөөн байршууллаа .	100
3	Уурхайн бүсийн дэд бүтэц цахилгааны шугамаас шалтгаалсан шувуудын үхэл хоргодолоос сэргийлэх. Үзлэг шалгалтыг хийх.	Үйл ажиллагааны зардал	Дэд бүтцийн орчимд үүсэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний хүрээнд үзлэг шалгалтыг тогтмол хугацаанд хийн бүртгэлжүүлэн ажиллаж байгаа бөгөөд одоогийн байдлаар үхэл хоргодол ажиглагдаагүй байна.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ		11,500,000		

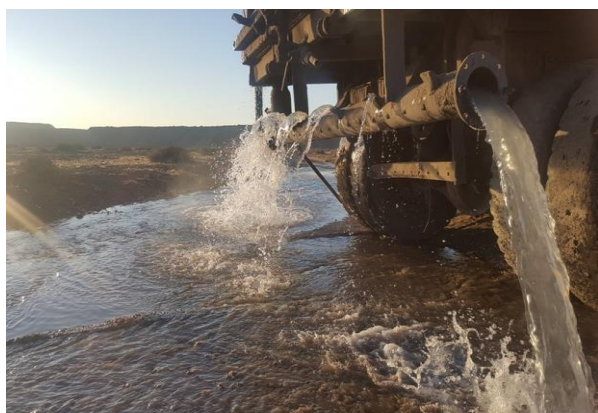
Зураг 36-39 Цаг агаарын нөхцөл байдлаас хамаарсан идэш тэжээлийн хомсдол үүсэхээс сэргийлэх биотехникийн арга хэмжээний хүрээнд Шимт хөрсний 4-р овоолго орчим усны халиа үүсгэх үйл явц | 2022 оны 01-р сар

Зураг 36

Зураг 37

Зураг 38

Уурхайн бүс орчимд хар сүүлтийн зээрийн бүл тогтмол тохиолдох бөгөөд идэш тэжээлийн хомсдол үүсэхээс сэргийлэх амьдрах орчныг тэтгэх арга хэмжээг тогтмол авч хэрэгжүүлж ирлээ.

Зураг 39-40 Зун хэт халалттай ган хуурайшилттай байсан учир уурхайн бүс орчимд зөөврийн уст цэгүүдэд ус зөөвөрлөн байршуулж байв

Зураг 39

Зураг 40

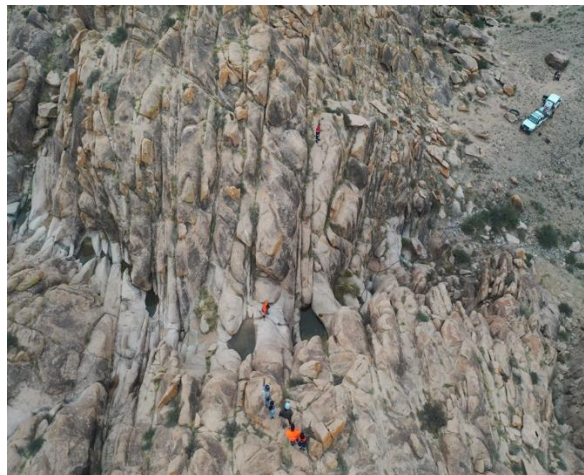

Зураг 40-42 Ган хуурайшилттай байгааг харгалзан Улаан бууцны хөв гэдэг газарт авч хэрэгжүүлсэн биотехникийн арга хэмжээ

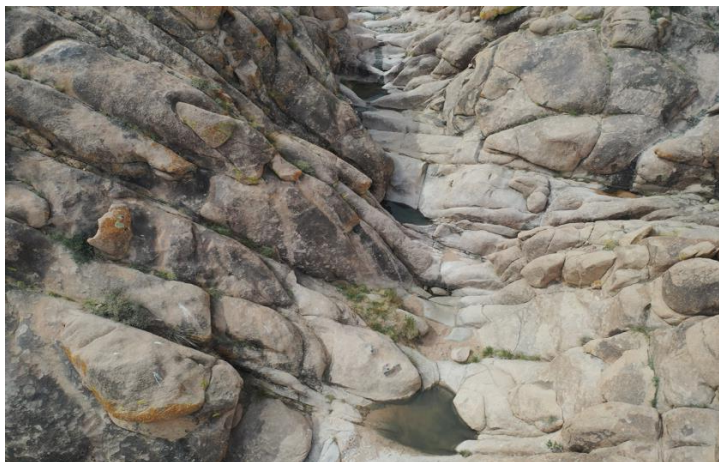
Зураг 40

Зураг 41

Зураг 42

Зураг 43-46 Ган хуурайшилттай байгааг харгалзан Ямаан ус гэдэг газарт авч хэрэгжүүлсэн биотехникийн арга хэмжээ

Зураг 43

Зураг 44

Зураг 45

Зураг 46

Уулын тууртан амьтдын тархац нутагт тохиолдох хадны халиа болон долооц үүсдэг байсан цэгүүдэд биотехникийн арга хэмжээний хүрээнд ус зөөвөрлөн байршуулав.

Зураг 47-50 Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд уурхайн бүс орчмын дэд бүтэц өндөр хүчдлийн шугамаас үүдэлтэйгээр үүсэх шувуудын үхэл эндэгдлийг бууруулах тасралтгүй арга хэмжээг авах зорилгоор өндөр хүчдлийн шугам дагууд тогтмол хугацаанд үзлэг хийж байна .

Зураг 47

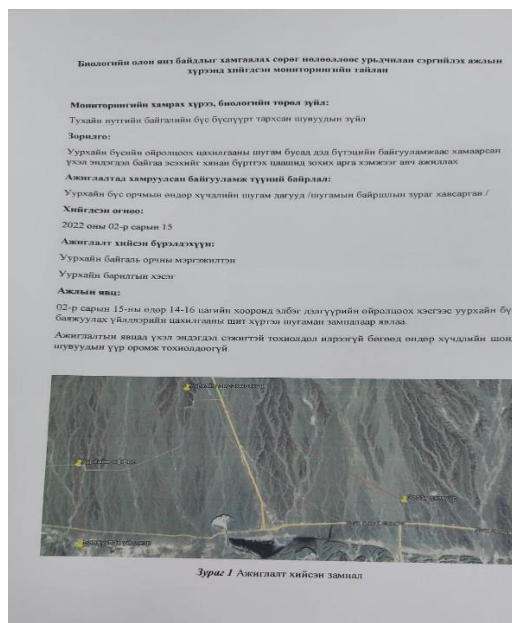
Зураг 48

Зураг 49

Зураг 50

2. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээх арга хэмжээ	Талбайн хэмжээ /га/	Зардал /төг/	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
1	Техникийн нөхөн сэргээлт	Уурхайн үйл ажиллагаа, болон бусад нөлөөгөөр эвдэрсэн газарт тухай бүр нөхөн сэргээлт хийх.	1	1,200,000	Уурхайн кемп орчимд үүссэн шороон замын сүлжээг багасгаж шинээр үүссэн 1,2км замд техникийн нөхөн сэргээлт хийлээ.	100
2		Үерийн улмаас эвдэрсэн газрыг элэгдлийг бууруулах болон шороон замын сүлжээг багасгах зэрэг арга хэмжээг авч газрын доройтлыг бууруулах зорилгоор техникийн нөхөн сэргээлтийг Бага-Овоо багийн нутаг дэвсгэрт гүйцэтгэх.	4,5	6,475,000	Тухайн чиглэлт хамтран ажиллах албан хүсэлтийг нутгийн захиргааны байгууллагад хүргүүлэн мэдээлэл солилцож Бага-Овоо багийн төвөөр дайран Гурван тэс сумын төв хүртэлх шороон замын сүлжээг багасгах зорилгоор 4,5 км замд техникийн нөхөн сэргээлтийг хийлээ .	100
3	Биологийн нөхөн сэргээлт, тохижилт ногоон	Нарийн сухайтын бүлэг ордод үйл ажиллагаа явуулж буй уул уурхайн компаниудын хамтран хэрэгжүүлж буй Гурвантэс суманд байгуулах цэцэрлэгт хүрээлэнгийн ажлыг үргэлжлүүлэх.	4	29,000,000	Гурвантэс сумын суварга орчимд байгуулах цэцэрлэгт хүрээлэнгийн замын ажлыг хийх гүйцэтгэгч компанийн шалгаруулалт хийгдэж гэрээний шатанд явж байна. Мөн тайлант онд 2600 мод тарьж ургуулсан байна.	100
		Хуршуутын голын газар тариалангийн зориулалтаар ашиглаж байгаа талбайд тэжээлийн ургамал тариалах нутагшуулах арга хэмжээг малчдын нөхөрлөлүүдтэй хамтран хэрэгжүүлэх.	4	10,000,000	Малчдын нөхөрлөлүүдийг дэмжих ажлын хүрээнд 250кг тэжээлийн ургамлын үрийн дэмжлэг үзүүлэх болон тариалалт хийх 3 га талбайд хөрс боловсруулалт хийлээ.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ			42,675,000			

Зураг 51-56 Хуриуутын голын газар тариалангийн зориулалтаар ашиглаж буй талбайд хөрс боловсруулалт хийх явц

Зураг 51

Зураг 52

Зураг 53

Зураг 54

Зураг 55

Зураг 56

Нарийн сухайтын бүлэг ордоос Гурвантэс сумын төв хүртэл Бага-Овоо багийн төвөөр дайран өнгөрдөг шороон замын сүлжээг багасгах зорилгоор 2021 оноос ашиглагдахгүй болсон шороон замыг байгалийн аясаар нөхөн сэргэх явцыг дэмжих өнгөн хөрсийг сийүүлэх ажлыг хийж эхлээд байгаа бөгөөд 2022 онд 4,5 км замд хийгээд байна.

Зураг 57-60 Өнгөн хөрсний эвдрэлийг бууруулах хүрээнд шороон замын сүлжээг багасгах зорилгоор хийсэн техникийн нөхөн сэргээлтийн байдал

Зураг 57

Зураг 58

Зураг 59

Зураг 60

Уурхайн ажилчдын хотхон орчимд засмал зам хүртэлх шороон замын сүлжээг багасгах зорилгоор техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн байдал

Зураг 61-62 Гурвантэс суманд байгуулагдаж буй цэцэрлэгт хүрээлэнгийн ажлын явц өмнөх жилүүдэд тарьсан модны амьдралтын байдал

3. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Дүйцүүлэх хамгаалах зорилт	Авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Зардал /төг/	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
1	Нөхөн сэргээлт 2024 аяны хүрээнд эвдэрсэн газрын байгалийн аясаар нөхөн сэргэх үе шатыг дэмжих эвдрэл элэгдлийг бууруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Хүрмэн суманд Техникийн нөхөн сэргээлт хийж Орон нутагт хүлээлгэн өгөх	80	Тус аяны хүрээнд Сэврэй сумын нутаг дэвсгэрт 5 га газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийхээр Экоменирал ХХК-иар хийж гүйцэтгүүлэв.	80
2	Өмнөх жилүүдэд хэрэгжүүлсэн дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний тасралтгүй үр ашигтай байдлыг дэмжих	Өмнө жилүүдэд хийгдсэн Зэрлэг ан амьтдад зориулсан уст цэгийг хянах, эвдрэл гэмтлийг засварлах.	3,000,000	Зүүн уужмын Адгийн салаанд уулын тууртан амьтны идээшин байрших нөхцөлийг дэмжих зорилгоор гаргасан худгийн эвдрэл гэмтлийг засварлах хэвийн үйл ажиллагааг хангах зорилгоор зориулалтын дагуу ашиглах тухайд хамтран ажиллах албан бичгийг нутгийн захиргааны байгууллагад хүргүүлэн худаг орчимд ажиглалт хийн хамтарч хамтарч ажиллаа. Тайлант онд эвдрэл гараагүй.	100
3		Тусгай хамгаалалттай газрын захиргаа болон нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтарч ажиллах	12,892,500	Хөхтөн амьтдын идээшин байрших нөхцөлийг дэмжих зорилгоор Тосон бумбын нурууны байгалийн нөөц газарт хамаарах Тооройн хөх орчимд уст цэг гаргах ажлыг Тусгай хамгаалалттай газрын захиргаатай хамтран Баянтостын хишиг төрийн бус байгууллагаар хийж гүйцэтгүүлэн ТХГН-н захиргаанд хүлээлгэн өгсөн.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ			15,892,500		

Зураг 63-66 Зүүн уужмын адгийн салаанд гаргасан уст цэгийн орчны байдал /10-р сарын байдлаар/ янгирын сүрэг ус уугаад гарч байгаа нь

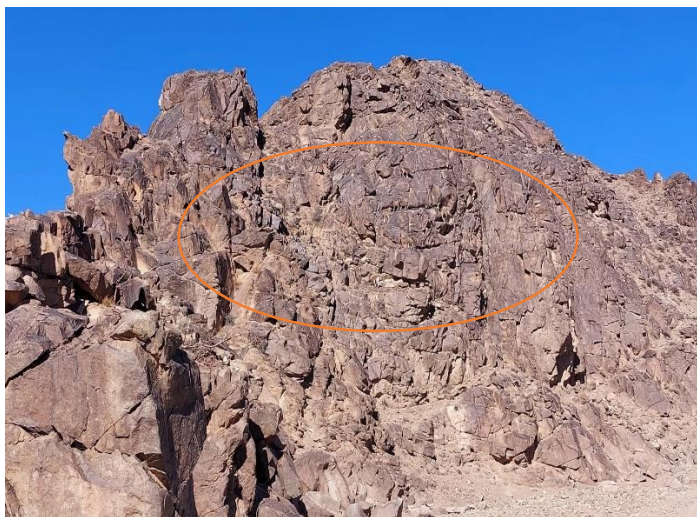
Зураг 63

Зураг 64

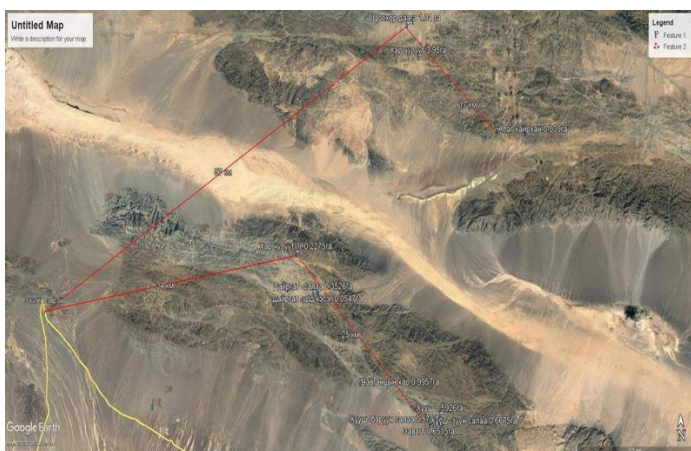
Зураг 65

Зураг 66

Зураг

Зураг 66-69 Хөхтөн амьтдын идээшин байрших нөхцөлийг дэмжих зорилгор Тосон бумбын нурууны байгалийн нөөц газарт хамаарах Тоорон хөх орчимд гаргасан уст цэг

Зураг 66

Зураг 68

Зураг 67

Зураг 69

**4. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ , НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

№	Ажлын зорилго	Гүйцэтгэх ажил	Хамрах хүрээ	Биелэлт
1	2022 онд нөхөн олговор төлөвлөөгүй.	-	-	-

**5. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТ**

Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээ	Хамгаалах арга хэмжээ	Зардал /төг/	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
Гурвантэс сумын газар усны домог аман хууч яриа номыг дахин хэвлэлтэнд оруулан олны хүртээл болгоход дэмжлэг үзүүлэх.	Гарын авлага хэвлүүлэх	4,765,000	Тус ажлын хүрээнд Гурвантэс сумын иргэн О.Баярмаатай хамтран ажиллах гэрээ хийн холбогдох мэдээлэл цуглуулах ажлыг эхлүүлээд байна.	80
НИЙТ ЗАРДАЛ		4,765,000		

6. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
1	Гамшигаас хамгаалах төлөвлөгөөг ОБГ-р батлуулж мөрдөх	-	Гамшигаас хамгаалах төлөвлөгөөг ОБГ-р батлуулан мөрдөж ажиллаж байна.	100
2	Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг дамжуулах, хүчтэй салхи, орон шуурганы мэдээлэл хурдыг цаг тухайд нь авч мэдээлэх	-	Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг цаг нарийвчилсан байдлаар тухай бүрд нь танилцуулан мэдээлж цаг агаарын аюултай үзэгдлийн мэдээ хүчтэй салхи шуурганы мэдээг мэргэжлийн байгууллагаас аван дамжуулж ирлээ.	100
3	Гал түймрийн үед авч хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг боловсруулан мөрдөж ажиллах	-	Гамшигаас хамгаалах төлөвлөгөөний тухайн бүлэгт багтсан.	100
4	Уруйн үер, болзошгүй үер усны аюулаас урьдчилан сэргийлэх, төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх. Цаг агаарын сэрэмжлүүлэг мэдээг цаг тухайд нь хүргэх.	-	Гамшигаас хамгаалах төлөвлөгөөний тухайн бүлэгт багтсан.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ		ХАБЭА-н зардал		

БАТЛАВ:
“ӨСӨХ ЗООС” ХХК-ийн
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Т.БАТМАГНАЙ

**ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ГУРВАНТЭС СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ ХҮРЭНШАНДЫН
НҮҮРСНИЙ УУРХАЙН 2022 ОНЫ ГАМШГААС ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Хянасан:

Өмнөговь аймгийн Онцгой байдлын газрын гамшгаас хамгаалах төлөвлөлт, бэлэн байдал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн, гамшгаас хамгаалах улсын хяналтын байцаагч,

Ахмад: _____ Б.ДЭНЗЭН

Уурхайн дарга _____ М.ЭРДЭНЭБАЯР

Боловсруулсан:

ХАБЭА-н ахлах инженер _____ Б.ДАВААНЫМ

Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөө “Хүрэн шандын уурхай”

5.8 Гал түймрийн үед ажиллах төлөвлөгөө

Гамшгийн өмнөх үе, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа	Гамшгийн үе, хариу арга хэмжээ авах, нөхцөл байдлыг тогтворжуулах ажиллагаа	Гамшгийн дараах үе, сэргээн босголтын үйл ажиллагаа	Хариуцаж ажиллах байгууллага, албан тушаалтан
1. Уурхайн аль ч хэсэгт гал гарсан үед ашиглах гал унтраах нэг автомашинтай. Уг машинд осол, аваар, гал түймрийн үед ашиглагдах хамгаалах хувцас хэрэгсэл, төхөөрөмжөөр хангагдсан. Онцгой байдлын үед хэрэглэх багаж хэрэгслийг байнгын бэлэн байдалд байлгахын тулд тогтмол шалган, үзлэг үйлчилгээ хийнэ. Мөн “А” категорийн байгууламжид гал унтраахад ашиглах хөөс үүсгэгчийг 500-гаас дээш литр-ийг бэлэн байлгах. 2. Гал түймрийн голомтонд үүрэг гүйцэтгэх хүч хэрэгслийг томилгоожуулж, сургаж бэлтгэх 3. Гал түймэр гарч болзошгүй объектуудыг судлан хяналт шалгалт тогтмол хийж шаардлагатай арга хэмжээ авах 4. Мэргэжлийн ангийн гал унтраах бүлгийн сургалтыг хөтөлбөр төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулж бэлэн байдлыг дээшлүүлэх 5. Гал унтраах багаж хэрэгслийн бэлтгэл бэлэн байдлыг бүрэн хангаж, нөөц бүрдүүлэх 6. Байгууллагын хэмжээнд галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх сургалт дадлагыг зохион байгуулах 7. Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх сурталчилгаа мэдээллийн ажлыг тогтмол явуулах 8. Байгууллагын галын аюулгүй байдлыг хангуулахад, хяналт тавих 9. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэнд хяналт тавих	1. Гал түймэр гарсан тухай зарлан мэдээлэх. 2. Түймэр унтраах ажлыг зохион байгуулах, шаардлагатай үед нэмэлт хүн хүч, техник хэрэгслийг дайчлах 3. Гал түймэрт өртөж болзошгүй хүн ам, эд хөрөнгийг нүүлгэн шилжүүлэх, хамгаалах ажлыг зохион байгуулах 4. Гал түймэрт өртөгсөд болон нэрвэгдэгсдэд эмнэлгийн анхан тусламж үзүүлж эмнэлгийн хэсэгт хүргэх ажлыг зохион байгуулах 5. Гал түймрийн талаарх мэдээллийг холбогдох байгууллагад шуурхай дамжуулах. 6. Гал түймрийн шалтгаан холбогдох эзэн, хохирлын хэмжээг тогтоож холбогдох арга хэмжээ авах	1. Гал түймэрт нэрвэгдсэн хүн амд хүмүүнлэгийн тусламж үзүүлэх ажиллагааг зохион байгуулах 2. Гал түймрийн эрсдэл эмзэг байдлыг бууруулах арга хэмжээг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх	Гал унтраах аврах баг Уурхайн мэргэжлийн анги Онцгой байдлын газар

Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөө “Хүрэн шандын уурхай”

5.4 Үерийн аюулын үед ажиллах төлөвлөгөө

Гамшгийн өмнөх үе, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа	Гамшгийн үе, хариу арга хэмжээ авах, нөхцөл байдлыг тогтворжуулах ажиллагаа	Гамшгийн дараах үе, сэргээн босголтын үйл ажиллагаа	Хариуцаж шийдвэрлэх байгууллага
1. Үерийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх талаар алба хаагчдад ухуулга сурталчилгаа хийх 2. Үерт автаж болзошгүй нутаг дэвсгэрийн зураглал хийх, өртөж болзошгүй хүн ам эд хөрөнгийг нүүлгэн шилжүүлэх 3. Үерт нэрвэгдэгсдийг аврах хүн хүч техник хэрэгслийг бэлтгэх бэлэн байдлыг хангуулах 4. Үерийн гамшгаас хамгаалах далан суваг барих суваг шуудуу татах, сэргээн засварлах зэрэг эмзэг байдлыг бууруулах ажлыг зохион байгуулах	1. Үерийн аюулын талаар зарлан мэдээлэл дамжуулах 2. Мэргэжлийн ангиар нэрвэгдэгсдийг эрэн хайж аврах ажлыг гүйцэтгүүлэх нэрвэгдэгсдэд эмнэлгийн анхны тусламж үзүүлэх 3. Үерт нэрвэгдсэн хүн ам эд хөрөнгийг нүүлгэн шилжүүлэх нэрвэгдэгсдийг түр орогнох байр хоол хүнс ундны усаар хангах ажлыг зохион байгуулах 4. Нийгмийн хэв журам сахиулах аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээ авах 5. Шаардлагатай нутаг дэвсгэр барилга байгууламжийг үерийн далан хаалт босгох 6. Харилцан ажиллах төлөвлөгөөний дагуу аврах ажиллагаанд Онцгой байдлын газар, Баян-Овоо сумын мэргэжлийн анги, уул уурхайн аврах багийг татан оролцуулах 7. Халдварт өвчин гарахаас хамгаалах эмнэлэг ариутгал цэвэрлэгээний ажлыг зохион байгуулах	1. Үерийн гамшгаас хамгаалах далан, сувгийг сэргээн засварлах, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх 2. Авто зам, дэд бүтцийн төлөвлөлтөнд ус зайлуулах суваг, шуудуу, даланг төлөвлөх, барьж байгуулах 3. Үерийн улмаас учирсан хохирлын тооцоог гаргах 4. Нэрвэгдэгсдэд хүмүүнлэгийн болон эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг зохион байгуулах	Гурвантэс сумын Онцгой комисс, мэргэжлийн анги Уурхайн мэргэжлийн анги Онцгой байдлын газар

7. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Зардал /төг/	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
1	Ахуйн	Ахуйн хог хаягдлын ангилан ялгалтын цэгийг сайжруулах, шинээр нэмэгдүүлэх.	8,000,000	Уурхайн бүсийн түр хогийн цэгийн ангилан ялгалтыг сайжруулж хаягжуулалт хийх болон анхан шатны цэгт түр хуримтлуулах савны тоог нэмэгдүүлэх шат дараатай арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж байна.	100
2		Ус ундааны хуванцар савыг ялган байршуулах хогийн савыг дахивар материалаар хийж амрах байрны өрөөнүүдэд байршуулж ангилан ялгалтыг чанаржуулах.	-	Дахивар материал болох агаар шүүгч ашиглах ус ундааны хуванцар сав цуглуулах сав хийж ажилчдын амрах өрөөнүүдэд байршуулан ашиглаж байна.	100
3		Хог хаягдлын овор хэмжээг багасгах, дахивар нөөц үүсгэх зорилтыг хэрэгжүүлэх анхан шатны боловсруулалт хийх <i>/Хуванцар савны хаягдлыг овор хэмжээг багасгах пресслэх машин үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэх, хоол хүнсний хаягдал дахин боловсруулах цаашилаад бордоо малын тэжээл зэргээр ашиглах боломжтой болон боловсруулах тоног төхөөрөмж судлан ашиглах гэх мэт/</i>	5,000,000	Уурхайн үйл ажиллагааны явцад хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээ хариуцсан гэрээт гүйцэтгэгч болох “USS” ХХК-тай хийсэн хамтран ажиллах гэрээний дагуу тус компани Хүрэншандын уурхайн үйл ажиллагааны явцад хог хаягдал зохицуулах журмын хэрэгжилтийг хангахад хамтран ажилладаг бөгөөд тус үүргийнхээ хүрээнд уурхайн бүсэд ус ундааны хуванцар савыг ангилан хуримтлуулж дахин боловсруулах аж ахуйн нэгжид нийлүүлж байна. Мөн хаягдал хуванцар савыг пресслэгчийг суурилуулаад байна.	100
4	Үйлдвэрийн	Уурхайн түр хогийн цэгт байршуулсан хог хаягдлыг Гурвантэс сумын төвлөрсөн хогийн цэгт зөөвөрлөх.	2,640,000	Шугшаа-Уул ОНӨТҮҮГ-тай гэрээ хийн сумын төвлөрсөн хогийн цэгт байршуулан ажиллаж байна.	100
5		Дахин ашиглах боломжтой хог хаягдлыг иргэн, аж ахуйн нэгжид шилжүүлэх	-	Уурхайн бүсийн дахивар хогийн цэгт хуримтлуулсан хаягдал модыг иргэдийн хүсэлтийн дагуу үнэ төлбөргүй хүлээлгэн өгч байна.	100

6	Аюултай	Засвар үйлчилгээний явцад үүссэн хаягдал тосыг тусгай зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгжид нийлүүлэх.	-	Монпители Ойл ХХК-тэй хамтран ажиллах гэрээг 2022 онд шинэчлэн байгуулж хамтран ажиллаж байна. Он эхэлснээр 130 тонн хаягдал тосыг хүлээлгэн өгсөн байна .	100
7		Ашигласан арчих материалыг хуримтлуулах нөхцөл бүрдүүлж дахин боловсруулах эрх бүхий аж ахуйн нэгжид нийлүүлэх.	-	Ашигласан арчих материалыг түр хуримтлуулах цэг байгуулан ангилан хэвшихээр ажиллаж байна.	100
8		Хог хаягдлын ангилан ялгалт, болон журмын хэрэгжилтийг хангаж ажиллаж буй ажилтныг урамшуулах.	1,000,000	Тус арга хэмжээний хүрээнд 2 ажилтныг шалгаруулан байгууллагын нэрэмжит хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэлээр урамшуулав.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ			14,000,000		

Зураг 70-74 Уурхайн түр хогийн цэгийн ангилан ялгалт хаягжуулалт хийсэн байдал

Зураг 70

Зураг 71

Зураг 72

Зураг 73

Зураг 74

Зураг 75 Ашигласан арчих материал түр хадгалах цэг

Зураг 75-78 Дахивар материал ашиглан хийсэн хуванцар сав хуримтлуулах болон гадаа талбайн хогийн сав амрах байрны өрөө, уулын нарядын байрны талбайд байрлуулав.

Зураг 75

Зураг 76

Зураг 77

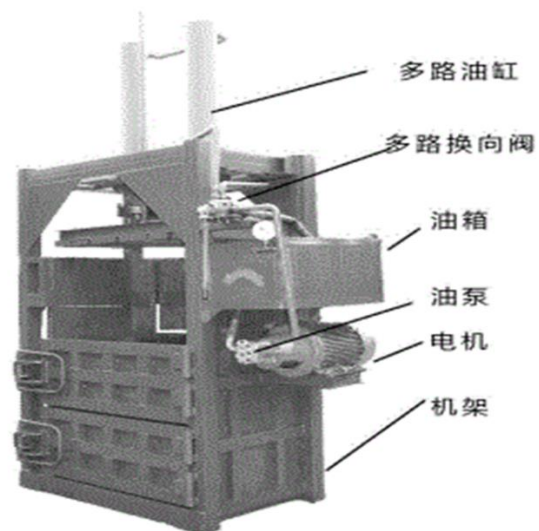
Зураг 78

Зураг 79

Зураг 80 Хуванцар сав болон цаасан хайрцаг овор хэмжээ багасган пресслэгч машин

Зураг 81 Уурхайн түр хогийн цэг

Зураг 83-83 Уурхайн бүсэд үүссэн ус ундааны хуванцар савын ангилан ялгаж дахин боловсруулах гэрээт компанид нийлүүлэх бэлтгэл, бүртгэлийн хуудас

Зураг 82

Зураг 83

Ус ундааны хаягдал хуванцар савны бүртгэл

Хүрээмний уурхай

ДАХИАР МАТЕРИАЛ /ДАХИН АШИГЛАХ БОЛОМЖТОЙ ХАЯГДАЛ
МАТЕРИАЛ /ХҮЭЭЛЦЭХ АКТ

2022оны 4.5-р сарын 25

Дахиад материал хууцсан өсгөх, нийлүүлэхийн бичиг хэсэг

1. Хаягцаа хэсэгт нэгж, байгууллага: ЮСС ХХК

2. Албан тушаал: Чийгшлэлийн менежер

3. Овог нэр: Х. Гүнзгийт

4. Дахиад материалын хөр төрөл: ус ундааны хуванцар

5. Тоо ширхэг /сэмжээ: 49300 ш

6. Ашиглах зориулалт: дахин боловсруулах

УБ-ын Чкаа худаг релат боловсруулах

Дахиад материалыг хууцсан өсгөх, нийлүүлэхийн бичиг хэсэг

1. Дахиад материал /дахин ашиглагдах хот хаягдлын эх үүсвэр цуглуулах талбайн байршил:

- ☐ Засварын талбайд байрлуулсан хаягдал төмөр
- ☐ Засварын талбайн байрлуулсан хаягдал мод
- ☐ Хаягдал починши талбай
- ☐ Хаягдал тус тус хууцлуулах цув
- ☐ Бусад Бусад зориулалт

2. Дахиад материалын хөр төрөл: ус ундааны хуванцар сав

3. Дахиад материалын тоо ширхэг: 49300 ш

Дахиад материалыг олгохыг зөвшөөрсөн:

Уурхайн дарга: _____ М.Эрдэнэбаяр

Хүлээлгэн өгсөн:

Өвөг Зээс ХХК-д _____

Хүлээн авсан: Х. Гүнзгийт

Хууцсан өсгөх: Чийгшлэлийн менежер

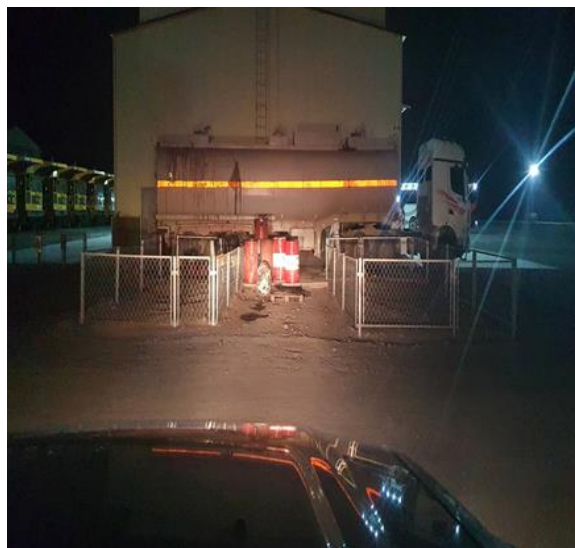
Хууцсан өсгөх: Х. Гүнзгийт

Зураг 83-84 Монпиги ойл ХХК-тай байгуулсан гэрээний дагуу засвар үйлчилгээний явцад үүссэн хаягдал тосыг хүлээлгэн өгөх явц

Зураг 83

Зураг 84

Зураг 85-86 Нүүрс тээврийн зам дагууд үүссэн хог хаягдлыг долоо хоног бүрийн ням гаригт тээврийн жолооч нартай хамтран цэвэрлэж уурхайн түр хогийн цэгт байршуулж байна

Зураг 85

Зураг 86

Хог хаягдлын тухай хууль, Аюултай хог хаягдлыг цуглуулах тээвэрлэх журмын дагуу аюултай хог хаягдал үүсгэгчийг кодыг авсан.

**ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР**

46083, Өмнөговь аймаг, Даланзадгад сум, 3 дугаар баг,
Нутгийн удирдлагын ордон 101 тоот
Утас: (976) 7053 2148, И-мэйл: omboajg@gmail.com

2021.06.03 № 122
танай _____ -ны № _____ -т

ӨСӨХ ЗООС ХХК-д

Танай компанийг Хог хаягдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.9.а-д заасны дагуу аюултай хог хаягдлын үүсгэгчээр бүртгэж, бүртгэлийн Y-001419 дугаар олгов.

Хог хаягдлын тухай хуулийн 22, 23 дугаар зүйдийг мөрдөж ажиллахыг анхааруулж байна.

ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Х. ӨТГОНМӨНХ

463210112

Уурхайн бүсэд үүссэн ус ундааны хаягдал хуванцар савыг цуглуулан нийлүүлэх гэрээний хуулбар.

ХАЯГДАЛ ХУВАНЦАР САВ НИЙЛҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ

2022 оны 04 сарын 21 өдөр

№ 455-НБ-22-01

Улаанбаатар хот

Нэг. Ерөнхий зүйл

- 1.1 Нэг талаас “ЭВТ УЯНГА” ХХК /цаашид Дахин ашиглагч гэх/, Нөгөө талаас 2878593 тоот регистрийн дугаартай, цэвэрлэгээ үйлчилгээ, хоол үйлдвэрлэл чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг “ЮНИСЕРВИС СОЛЮШН” ХХК /цаашид Компани гэх/ нар доорхи нөхцөлөөр харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг байгуулав.
- 1.2 Энэхүү гэрээ нь 2022 оны 04 сарын 21-ний өдрөөс 2023 оны 04 сарын 21-ны өдөр хүртэл хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.
- 1.3 “Хог хаягдлын тухай” хуулийн хүрээнд хуванцар сав, лаазны хог хаягдлыг тээвэрлэх, мөн хог хаягдлыг ашиглах, түүнтэй холбогдон гарсан асуудлыг шийдвэрлэхэд энэхүү гэрээний зорилго оршино.

Хоёр. Компани эрх, үүрэг

- 2.1 Дахин ашиглагч нь Компанитай байгуулсан гэрээнд заасны дагуу хог хаягдлыг цуглуулах үүрэгтэй.
- 2.2 Цуглуулсан хог хаягдал хуримтлагдсан бол графикт зааснаас бусад цагаар нэмэгдэлээр зохион байгуулан ачуулах арга хэмжээг аяна.
- 2.3 Нийлүүлэх гэж байгаа хуванцар савны дотор тал цэвэрхэн байх ёстой.
- 2.4 Хог хаягдлыг тээвэрлэх аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангасан, битүүмжилсэн зориулалтын сав баглаа боодолтой үед ачуулах.
- 2.5 Холбогдох хууль тогтоомжид заасан бусад эрх үүрэг.

Гурав. Дахин ашиглагчийн эрх, үүрэг

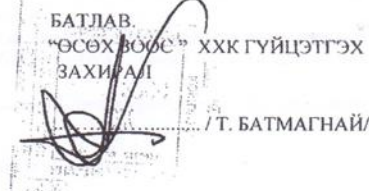
- 3.1 Дахин ашиглагч нь хуванцар савны хаягдлаа тогтоосон газраас авах үүрэгтэй.
- 3.2 Хуванцар савыг хог хаягдлыг тээвэрлэх аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн шаардлагын дагуу авах үүрэгтэй.
- 3.3 Хуванцар савны хаягдлыг тухай бүрд нь дуудлага өгч буюу захиалгаар тээвэрлүүлэх үүрэг хүлээх бөгөөд хогны хэмжээнээс хамааран хариуцсан албан тушаалтантай хамтарч ажиллана.
- 3.4 Хог хаягдлыг ангилан хаях талаар зохих мэдлэгийг эзэмшиж, аюулгүй ажиллагаа эрүүл ахуйн шаардлагыг ханган ажиллах.
- 3.5 Холбогдох хууль тогтоомжид заасан бусад эрх үүргийг эдэлнэ.

Дөрөв. Хог хаягдал өгөх хуваарь

- 4.1 Гэрээт хугацаанд хуванцарын хог хаягдалыг ачиж тээвэрлэнэ.
- 4.2 Хуванцар сав хөдөө орон нутгаас их хэмжээгээр бөөгнөрүүлж байгаад ачиж авчирж өгнө.

Хог хаягдал шилжүүлэх гэрээ

Өсөх Зоос ХХК – Экоминерал трейд ХХК

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ШИЛЖҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ

2022 оны 03 сарын 21

№ Ө322/04

Улаанбаатар хот

Нэг талаас “Экоминерал трейд” ХХК /цаашид “Хүлээн авагч” гэх/ төлөөлж Үйлдвэрийн менежер албан тушаалтай О.Батхилиг, Нөгөө талаас Өсөх Зоос ХХК-г /цаашид “Шилжүүлэгч тал” гэх/ төлөөлж БООНХ ахлах мэргэжилтэн албан тушаалтай С.Алтанзул бид харилцан тохиролцож Монгол улсын Иргэний хууль, Хог хаягдлын тухай хууль Засгийн газрын 2018 оны 116-р тогтоолын 1, 2-р хавсралт болох “Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах болон бүртгэх тайлагнах журам”, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны 02-р сарын 02-ны өдрийн А/21 тоот тушаал болон Байгаль орчны аюулгүй байдалтай холбогдох хууль, журмыг үндэслэн энэхүү гэрээг байгуулав.

НЭГ. ГЭРЭЭНИЙ АГУУЛГА

- 1.1. Энэхүү гэрээгээр Аюултай хог хаягдал үүсгэгчээс аюултай хог хаягдлын дагалдах бичгийн дагуу түүнээс гарч байгаа аюултай хог хаягдлыг хүлээн авагч нь хүлээн авч хадгалах, дахин боловсруулах, шилжүүлэгч нь хүлээн авагчид хүлээлгэн өгөх болон талуудын эдлэх эрх, үүрэг хариуцлагыг зохицуулна.
- 1.2. Энэ гэрээгээр шууд зохицуулагдаагүй бусад харилцааг Монгол улсын Хог хаягдлын тухай хууль, Иргэний хууль болон бусад хууль тогтоомжоор зохицуулна.
- 1.3. Аюултай хог хаягдлын тоо хэмжээ, төрөл болон үнийн талаар гэрээний Хавсралт 1-т тусгах ба талууд гэрээний хугацаанд аюултай хог хаягдлыг шилжүүлэх бүртээ дагалдах бичгийг гэрээнд хавсаргана. Энэхүү хавсралт нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

ХОЁР. АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

- 2.1. Аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгаж “Аюултай хог хаягдал” гэсэн тэмдэглэгээтэй байна.
- 2.2. Үүсгэгч нь аюултай хог хаягдлыг шилжүүлэх бүртээ үүссэн болон хуримтлагдсан хог хаягдлын хэмжээний талаарх бүртгэлийг хүлээн авагчид шилжүүлнэ.
- 2.3. Аюултай хог хаягдлыг шилжүүлэхдээ **БОАЖЯСайдын 2018 оны 02-р сарын 02-ны өдрийн А/21 тоот тушаалын 1-р хавсралтад заасан маягтын дагуу дагалдах бичгийг** бүрдүүлж өгнө.
- 2.4. Шилжүүлэгч Аюултай хог хаягдлыг “Аюултай хог хаягдал” тээвэрлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий Аж ахуй нэгжийн тээврийн хэрэгсэлээр ачиж, тээвэрлүүлж хүлээн авагчид шилжүүлнэ.

ГУРАВ. АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫГ ШИЛЖҮҮЛЭХ ХУГАЦАА, ТӨЛБӨР

- 3.1. Гэрээний үргэлжлэх хугацаа нь 2022 оны 02 сарын 25 ны өдрөөс 2023 оны 02 сарын 25 ны өдрийг хүртэл 1 /нэг/ жилийн хугацаатай байна.
- 3.2. Эхний нийлүүлэлт нь гэрээ байгуулагдсанаас хойш 30 аас дээш хоногийн дараа хэрэгжинэ.
- 3.3. Энэхүү гэрээний хавсралт №1-д заасан Шилжүүлэгчээс гарах хаягдлын урьдчилсан төлөвлөгөөний дагуу аюултай хог хаягдлын хуримтлал үүссэн тохиолдолд үүссэн хаягдлын хэмжээнээс хамаарч 90-ээс 180 хоногт аюултай хог хаягдлыг хүлээн авагчид шилжүүлэн байна.

Гурвантэс сумын хог хаягдал устгах зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгжтэй хийсэн гэрээний хуулбар

Ажил гүйцэтгэх гэрээ

"Өсөх Зоос" ХХК – "Шугшаа Уул" ОНӨААТҮГ

БАТЛАВ:
"ӨСӨХ ЗООС" ХХК-ийн
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
..... Т. БАТМАГНАЙ

БАТЛАВ:
"ШУГШАА УУЛ" ОНӨААТҮГ
ЗАХИРАЛ
..... Т.ЭРХЭМБАЯР

АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ГЭРЭЭ

2022 оны 04 сарын 29

№ Ө322/16

Улаанбаатар хот

Энэхүү гэрээг /цаашид "Гэрээ" гэх/ Монгол Улсын Иргэний хуулийн 343-358-р зүйл, Хог хаягдлын тухай хууль бусад холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журмыг үндэслэн,

Нэг талаас: Монгол улсын хуулийн этгээд болох **"ӨСӨХ ЗООС" ХХК** (Цаашид **"Захиалагч" гэнэ**) /Улсын бүртгэлийн 9011136094, Регистрийн 5199077 дугаартай/ УБ хот СБД-ийн 1-р хороо Олимпын гудамж 9-байр 4 давхарт байрлах/ түүнийг төлөөлж БО,ОН хариуцсан ахлах мэлгэжилтэн С.Алтанзул,

Нөгөө талаас: Өмнөговь аймаг Гурвантэс сум 4-р баг Урт хаягт бүртгэлтэй (Улсын бүртгэлийн 1114001040, Регистрийн 8201439 дугаартай) **"ШУГШАА УУЛ" ОНӨААТҮГ** /цаашид **"Гүйцэтгэгч"**, хамтад нь **"Талууд" гэх/** түүнийг төлөөлж Нягтлан бодогч Э.Ууганзаяа нар нь дор дурдсан нөхцлүүдийг харилцан тохиролцож байгуулав.

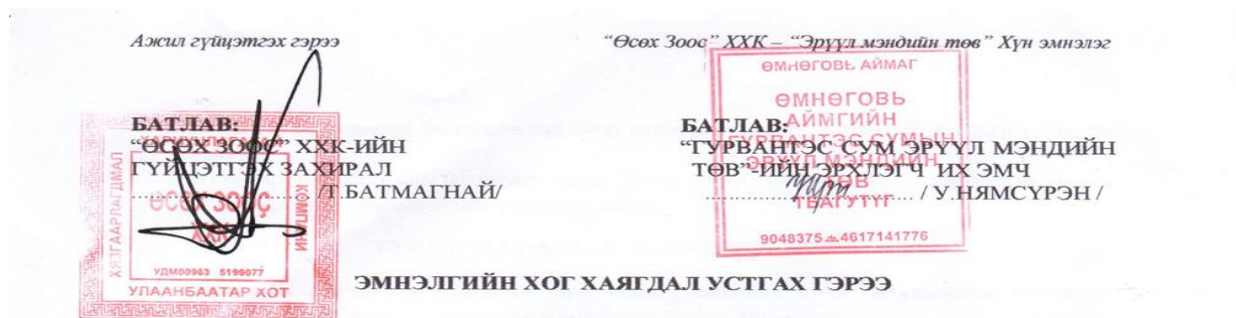
НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭЛЭЛ

- 1.1 Гүйцэтгэгч тал нь Өмнөговь аймаг Гурвантэс суманд байрлах захиалагч талын Хүрэншанд уурхайгаас ирсэн хог хаягдлыг нэгдсэн хогийн цэгт төвлөрүүлэх, байгаль орчинд хор хөнөөлгүй устгах, захиалагч тал гэрээгээр тохиоролцсон төлбөрийг төлөхтэй холбоотой эрх зүйн харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2 Уурхайн бүсэд үүссэн ахуйн гаралтай энгийн хатуу хог хаягдлыг Гурвантэс сумын төвлөрсөз хогийн цагт байршуулан байгаль орчинд халгүйгээр устгах.

ХОЁР. ТӨЛБӨР ТООЦОО, ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

- 2.1. Захиалагч нь ажлын гүйцэтгэлийн төлбөрийг ажил гүйцэтгэсний дараах сарын ажлын эхний 5 өдрийн дотор ХААН банкны 5589160615 тоот дансанд холбогдох татвар хураамжийг суутган тооцож шилжүүлнэ,
- 2.2. Дээрх ажил гүйцэтгэлийн төлбөр нь 1м³ хог хаягдлыг 55 000 төгрөг (тавин таван мянга)-өөр тооцож булж устгана,
- 2.3. Талуудын төлөөлөл хог хаягдлыг м3-ээр тооцож 2 тал "Хог ачилтын бүртгэл" маягт дээр тэмдэглэн гарын үсэг зурж баталгаажуулна.
- 2.4. Гүйцэтгэгч талын машинаар зөөвөрлөсөн тохиолдолд тээврийн зардал 280 000 төгрөг (хоёр зуун наян мянга) - ийг нэмж тооцно,
- 2.5. Гэрээгээр гүйцэтгэсэн ажлын төлбөрийг шилжүүлэх санхүүгийн үндсэн баримт нь хог хаягдлыг м3-ээр тооцож хоёр тал гарын үсэг зурж баталгаажуулсан акт, гүйцэтгэгч талын нэхэмжлэх, НӨАТ-н баримт байх бөгөөд, эдгээр баримт бүрдээгүйгээс мөнгө шилжүүлэх

Гурвантэс сумын хог хаягдал устгах зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгжтэй хийсэн гэрээний хуулбар

2022 оны 07 дугаар сарын 20-ны өдөр

№ Ө322//27

Улаанбаатар хот

Энэхүү гэрээг /цаашид "Гэрээ" гэх/ Монгол Улсын Иргэний хуулийн 343-358-р зүйл, Хог хаягдлын тухай хууль бусад холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журмыг үндэслэн,

Нэг талаас: Монгол улсын хуулийн этгээд болох **"ӨСӨХ 3000" ХХК** (Цаашид "Захиалагч" гэнэ) /Улсын бүртгэлийн 9011136094, Регистрийн 5199077 дугаартай/ УБ хот СБД-ийн 1-р хороо Олимпын гудамж 9-байр 4 давхарт байрлах/ түүнийг төлөөлж БО,ОН хариуцсан ахлах мэргэжилтэн С.Алтанзул,

Нөгөө талаас: Өмнөговь аймаг Гурвантэс сум дугаартай) **"ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВ"** /цаашид "Гүйцэтгэгч", хамтад нь "Талууд" гэх/ нар нь дор дурдсан нөхцлүүдийг харилцан тохиролцож байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1 Гүйцэтгэгч тал нь Өмнөговь аймаг, Гурвантэс сумын Хүрэншандын уурхайн яаралтай тусламж үйлчилгээний төвөөс гарсан хог хаягдлыг Гурвантэс сумын Эрүүл мэндийн төвд устгуулах, захиалагч тал устгал хийлгэсний хөлсийг төлөхтэй холбогдох эрх зүйн харилцааг зохицуулна.
- 1.2 Эрүүл мэндийн сайд, Байгаль орчны сайдын 2002 оны 249/201 тоот тушаалын хавсралт Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлыг ангилан ялгах, хадгалах, тээвэрлэх, цуглуулах, устгах заавар, Хог хаягдлын тухай хуулийн холбогдох заалтыг хэрэгжүүлэн ажиллана.

ХОЁР. ТӨЛБӨР ТООЦОО, ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

- 2.1. Нэг удаагийн устгалын хөлс **40,000₮** (дөрчин мянга) төгрөг байна. Хог хаягдлын тооцоог улиралд нэг удаа гүйцэтгэгч талаас ирүүлсэн нэхэмжлэхийг үндэслэн шилжүүлнэ.
- 2.2. Гэрээний хугацаанд хог хаягдлыг тээвэрлэн хүргэж өгөх рейсийн тоо сард 1-2 удаа байна. Талуудын төлөөлөл "Хог хаягдлын устгалтын бүртгэл" маягт дээр тухайн рейсийг тэмдэглэн гарын үсэг зурж баталгаажуулна.
- 2.3. Гэрээгээр гүйцэтгэсэн ажлын төлбөрийг шилжүүлэх санхүүгийн үндсэн баримт нь хог хаягдлын устгалын бүртгэлд хоёр тал гарын үсэг зурж баталгаажуулсан акт, гүйцэтгэгч талын нэхэмжлэх байх бөгөөд, эдгээр баримт бүрдээгүйгээс мөнгө шилжүүлэх хугацаа

Аюултай хог хаягдал дахин боловсруулах зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгжтэй хийсэн гэрээний хуулбар

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ДАХИН БОЛОВСРУУЛАХ, ТҮЭВЭРЛЭХ, УСТГАХ ЗӨВШӨӨРӨЛ БҮХИЙ АЖ АХУЙН НЭГЖИД ХАЯГДАЛ ШИЛЖҮҮЛЭН ӨГӨХ ГЭРЭЭ

2022 оны 09-р сарын 02-ны өдөр

Ө322/28

Улаанбаатар хот

Энэхүү гэрээг нэг талаас: УБ хот СБД-ийн 1-р хороо Олимпын гудамж 9-байр 4 давхарт байрлах, Улсын бүртгэлийн 9011136094, Регистрийн 5199077 дугаартай "Өсөх Зоос" ХХК, /цаашид "Шилжүүлэгч" гэх/, түүнийг төлөөлж БО,ОН хариуцсан ахлах С.Алтантуул,

Нөгөө талаас: Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум, Малчин баг, Нарийн хөндий 3 замын уулзвар оорийн үйлдвэрийн байр хаягт байрлалтай 4388054 регистрийн дугаартай "Монити-ойл" ХХК, /цаашид "Шилжүүлэн авагч" гэх/, түүнийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Б.Наранхүү нар Монгол Улсын Иргэний хуулийн 343-358 дугаар зүйл, Хог хаягдлын тухай хууль болон Засгийн газрын 2018 оны 116-р тогтоолын 1, 2 -р хавчралтаар батлагдсан "Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах болон бүртгэх тайлагнах журам" - ыг үндэслэл болгон доорх нөхцлөөр харилцан тохиролцож байгуулав.

1. ҮНДСЭН НӨХЦӨЛ

- 1.1 Уул уурхайн хүнд машин механизмын үйл ажиллагаанаас үүсэх аюултай хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь бууруулах, багасгах, ангилан ялгах, дахин ашиглах, боловсруулах, устгах хог хаягдлын менежментийн шатлалыг бий болгох. Монгол улсын Хог хаягдлын тухай хуулийн 8.1.4-т заасны дагуу Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамнаас тусгай зөвшөөрөл авсан эрх бүхий аж ахуйн нэгжид шилжүүлэхэд оршино.
- 1.2 Энэхүү гэрээний зорилго нь Шилжүүлэгч тал нь гэрээний хавсралт №1-д заасан эрх бүхий байгууллагаас батлагдсан дагалдах бичгийн маягт /цаашид "дагалдах бичиг" гэх/-д заасан бүх төрлийн ашиглалтаас гарсан тос масло, хаягдал дутуй зэрэг аюултай хог хаягдлыг нэр төрөл, тоо хэмжээний дагуу Шилжүүлэн авагчид шилжүүлэх, шилжүүлэн авагч нь холбогдох хууль тогтоомж эрх зүйн актын дагуу аюултай хог хаягдлыг шийдвэрлэх харилцааг зохицуулна.
- 1.3 Энэхүү гэрээний үйлчилгээний хөлсийг Талууд дараах байдлаар тохиролцов. Үүнд:

№	Төрөл	Хаягдлын хэмжээ	Хэмжих нэгж	Нэг бүрийн хөлс /төг/	Нийт /мян.төг/
1	Ажилласан тос, масло, хаягдал гидрийн шингэн, антифризийн шингэн болон бусад төрлийн хаягдал тос.		тн/жил	-	-

- 1.4 Гэрээний хавсралт нь энэхүү гэрээний салшгүй хэсэг байна.
- 1.5 Энэхүү гэрээний хавсралт №1-д заасан дагалдах бичгийг Шилжүүлэгчээс Шилжүүлэн авагчид аюултай хог хаягдлыг хүлээлгэн өгөх бүрт үйлдэж, гэрээнд хавсаргана.

8. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

№	Бүрэлдэхүүн	Хэмжилт хийсэн үзүүлэлтүүд	Дээж авсан цэгүүд	Зардал /төг/	Хугацаа ба давтамж	Биелэлтийн хувь
1	Агаар дахь нийт тоосны хэмжээ	Хүхэрлэг хий, Азотын давхар исэл, Тоос pm-10, Тоосонцор pm-2.5,	Засварын төв, малчин, хаягдлын овоолго, уурхайн карьер, нүүрс ачилтын талбай, ШТС, ажилчдын хотхон, хогийн цэг	560,000	Уурхайн бүсэд БОХЗТЛабораторийн шинжээч ажиллаж агаар болон хөрсний шинжилгээний дээж авах ажиглалт хэмжилт хийх ажлыг зохион байгуулж шинжилгээний дүнг хүлээн авсан.	100
2	Гадаад орчны агаарт дахь хүхэрлэг хий, азотын давхар исэл			840,000		
3	Ундны ус болон цэвэрлэх байгууламжын усны бактерлогийн шинжилгээ	MNS0900:2018, MNS4943:2015	Кемпийн гүний худаг, гал тогооны цорго, малчны худаг, хаягдал ус, шүүрлийн ус	360,000	Уурхайн бүсийн унд ахуйн хэрэглээний усны эх үүсвэр болон уурхайн шүүрлийн усанд гидрохимийн шинжилгээг хийлгэн шинжилгээний дүнг хүлээн авсан. Усанд агуулагдах элементүүд зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан тохиолдол илрээгүй.	
4	Усны чанар гидрохимийн шинжилгээ	MNS6561:2015, MNS5668-2006		600,000		
5	Хөрс	Агрохимийн шинжилгээ	Малчны гадаа, хогийн цэг, засварын талбай, шимт хөрсний овоолго, нүүрс ачилтын талбай, ШТС	120,000	Төлөвлөсөн дагуу орчны хяналт шинжилгээний цэгүүдээс хөрсний дээж авч итгэмжлэгдсэн лабораторид хүргэн шинжилгээ хийлгэн дүнг хүлээн авсан бохирдуулагч бодисын агууламж зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан тохиолдолгүй.	
6		Хүнд металл	Засварын талбай, Хогийн цэг, Нөлөөллийн бүсийн малчны гадаа, ШТС	1,000,000		
7		Нефьтийн бүтээгдэхүүн	ШТС, Засварын талбай, хогийн цэг	400,000		

8	Нарийнсухайтын бүлэг ордын ОХШинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх. МАК, SGS, Чинхуа МАК ХХК-тай хамтрах	Хяналт мониторингийн бүх цэгүүд	9,800,000	Тус төлөвлөгөөний хүрээнд Экотайкүүн ХХК-тай хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан дагуу Нарийн сухайтын бүлэг ордод Экотайкүүн ХХК-ийн 5 шинжээч ажиллаж ажиглалт судалгаа хийсэн бөгөөд тайлан хүлээгдэж байна.	100
9	Агаарын нарийн ширхэгт тоосны хэмжилт хийж үр дүнг нэгтгэх.	Уурхайн бүсэйн ОХШ-ий цэгүүд	-	Ажиглалт хэмжилтүүд тогтмол хугацаанд хийгдэж үр дүнг нэгтгэсэн.	100
10	Усны чанарын анхдагч үзүүлэлтийг хэмжих үр дүнг нэгтгэх. /рН,ЕС , температур/	Уурхайн бүсийн унд ахуйн хэрэглээний худаг	-	Уурхайн бүсийн унд ахуйн хэрэглээний худгийн усанд сар усны анхан шатны үзүүлэлтүүдийг хэмжиж үр дүнг нэгтгэж байна.	100
11	Хаягдал бохир усны дүгнэлт ус бохирдуулсан төлбөр төлөх тухай гэрээний дагуу улирал бүр хаягдал бохир усны шинжилгээг хийлгэн Усны газарт хүргүүлэх.		2500,000	Хаягдал бохир усны шинжилгээг улирал бүр тогтмол хийлгэж ус бохирдуулсан төлбөр төлөх журмын дагуу төлбөрийг тухайн хугацаанд төлж байна.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ			15,821000		

Зураг 86 Уурхайн бүсэд БОХЗТ Лабораторийн шинжээч ажиллаж агаар болон хөрсний шинжилгээний дээж авах ажиглалт хэмжилт хийх ажлыг зохион байгуулсан

Зураг 86

Зураг 87

Зураг 87-89 Гадаад орчны тоосны хэмжилтийг уурхайн бүсэд хийх явц

Зураг 87

Зураг 88

Зураг 89

Уурхайн бүсэд хийсэн гадаад орчны агаар дахь нарийн ширхэглэгт тоосонцорын агууламж сарын дундажаар / Хүснэгт №1/

Сар		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Хэмжилт хийсэн цэгийн байршид	Агаарын температур С°	-15	-6	2	6	18	31	28	26	30	7
	Салхины хурд м/сек	5	6	7.5	8	8-10	5-7	6	5-7	6-8	6
Хаягдлын овоолгын талбай	AVG	0.002	-0.017	0.053	0.006	0.009	0.012	0.01	0.026	0.001	0.007
	MIN	0.002	-0.018	0.021	0	0	0.002	0.006	-0.006	0.001	-0.01
	MAX	0.008	-0.015	0.123	0.011	0.011	0.035	0.028	0.077	0.005	-0.004
Уурхайн карьер ЕХ-2600-ын ажлын талбарт	AVG	0.012	0.029	0.121	0.198	0.198	0.004	0.022	0.243	0.012	0.016
	MIN	-0.001	0.029	0.086	0.05	0.05	0.002	-0.005	-0.001	-0.002	-0.003
	MAX	0.039	0.029	0.452	0.23	0.23	0.007	0.174	1.28	0.033	0.042
Нүүрс ачилтын талбайд	AVG	-0.009	-0.005	0.026	0.012	0.012	0.012	0.014	0.026	0.01	0.015
	MIN	-0.012	-0.022	0.012	0.003	0.003	-0.009	0.004	-0.009	-0.002	-0.014
	MAX	-0.004	0.194	0.236	0.052	0.052	0.095	0.063	0.115	0.056	0.207
Нүүрс тээврийн зам	AVG	-0.012	-0.017	0.036	0.005	0.005	0.019	0.007	0.127	0.034	-0.01
	MIN	-0.014	-0.017	0.006	0	0	0.005	-0.006	-0.012	-0.003	-0.012
	MAX	-0.011	-0.013	0.033	0.009	0.009	0.025	0.133	1.18	0.142	-0.009
Засварын талбай	AVG	0.017	-0.006	0.012	0.011	0.011	0.011	0.002	0.014	0	-0.002
	MIN	0.006	-0.017	0.005	0.002	0.002	-0.004	0	0.002	-0.001	-0.006
	MAX	0.033	0.005	0.063	0.015	0.015	0.095	0.043	0.024	0.004	0.002
Шатахуун түгээх станц	AVG	0.009	0.073	0.023	0.001	0.001	0.022	0	-0.004	0.01	0.011
	MIN	0.009	-0.005	0.001	0	0	-0.004	0	-0.006	0.008	0.009
	MAX	0.009	0.15	0.63	0.003	0.003	0.114	0	-0.003	0.014	0.017
Кемп	AVG	-0.011	-0.014	0.006	0.002	0.002	-0.003	0.002	-0.001	0.004	0.004
	MIN	-0.013	-0.016	0.002	-0.001	0	-0.01	0.001	-0.009	-0.006	-0.006
	MAX	-0.005	-0.012	0.89	0.009	0.009	0.016	0.004	0.055	-0.003	0.002
Цэвэрлэх байгууламж хогийн цэг орчим	AVG	0.032	0.002	0.003	0.006	0.006	0.034	0.034	0.003	0.024	0.021
	MIN	-0.011	-0.004	0	0.001	0.001	-0.013	0.001	-0.004	0.018	0.011
	MAX	0.425	0.008	0.33	0.012	0.012	0.057	0.015	0.027	0.046	0.034

Гадаад орчны агаар дахь нарийн ширхэглэгт тоосны хэмжилт, усны анхан шатны үзүүлэлтийг хэмжсэн бүртгэл

Гадаад орчны тоосны хэмжилт						2022.5.26
№	Хэмжилт хийсэн цэгийн байршил	Үзүүлэлт	Салсны хурд м/с	Агаарын ρ	Хэмжилтийн дүн	Зураг
1	Хаягдлын овоолгын талбай	AVG	8-10 м/с	18	0.009	
		MIN		18	0	
		MAX		18	0.011	
2	Уурхайн карьер ЕХ-2600-ын ажлын талбарт	AVG		18	0.198	
		MIN		18	0.05	
		MAX		18	0.23	
3	Нүүрс ачиглын талбайд	AVG		18	0.012	
		MIN		18	0.003	
		MAX		18	0.052	
		AVG		18	0.005	
4	Нүүрс тээврийн зам	MIN		18	0	
		MAX		18	0.009	
5	Засварын талбай	AVG		18	0.011	
		MIN		18	0.002	
		MAX		18	0.015	
6	Шатаах түүтээх станц	AVG		18	0.001	
		MIN		18	0	
		MAX		18	0.003	
7	Комп	AVG		18	0.002	
		MIN		18	0	
		MAX		18	0.009	
8	Цэвэрлэх байгууламж хогийн цэг орчим	AVG		18	0.006	
		MIN		18	0.001	
		MAX		18	0.012	

Усны чанарын анхан шатны үзүүлэлт					
№	Сорилголт хийсэн усны эх хийсээр	Хэмжилтийн дүн			
1	Уурхайн шүүрлийн ус	pH			
2	Унд агуулн ус, Хоол үйлдвэрлэл				
3	Уурхайн хотхон хэрэглээний цэргэ	Ec			
4	Уурхайн шүүрлийн ус				
5	Унд агуулн ус, Хоол үйлдвэрлэл				
6	Уурхайн хотхон хэрэглээний цэргэ				

Байгаль орчны мэргэжилтэн: Б.Уугантуяа

Агаарын чанарын шинжилгээний дүн

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bestul@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№

Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас

Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал

Дээжийн тоо, төрөл

Сорьц авсан огноо

Дээжийн тодорхойлолт

: 2022/A-152

: "Боех Зоос"ХХК

: Д.Сүэд агаарын хэсэг

: 7 агаар, 7 дуу чимээ

: 2022.05.22

: "Өмнөговь аймаг, Гурвантэс сум, "Боех Зоос"ХХК

Хурэншандын нүүрсний уурхай

Шинжилгээний аргын стандарт

: MNS 0017-2-5-12:2021, MNS 0017-2-5-11:2021

CA3 A07-2016

Шинжилсэн огноо

: 2022.05.25

Хуудасны тоо

: 1/1

Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий мг/м³	Азотын давхар исэл мг/м³	Нийт Тоос TSP/ мг/м³	Дуу чимээ ДБА/
1	Уурхайн оффис орчим	V/22	09:10	0.012	0.021	0.057	64
2	Засварын цех орчим	V/22	09:35	0.014	0.035	0.121	70
3	Гаалийн хяналтын талбай	V/22	10:00	0.017	0.029	0.230	50
4	Уурхайн карьер орчим	V/22	10:25	0.015	0.027	0.160	66
5	1-р отвол орчим	V/22	10:50	0.014	0.023	0.080	60
6	ШТС орчим	V/22	11:20	0.016	0.033	0.075	60
7	Цэвэрлэх орчим	V/22	11:45	0.011	0.026	0.105	50
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Агаарын хэсгийн инженер

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Агаарын хэсгийн инженер

Э.Оюунтуяа

Д.Түмэндэлгэр

Хуульбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

Зураг 90-91 Уурхайн бүсийн унд ахуй болон шүүрлийн усны эх үүсвэрт гидрохимийн шинжилгээ хийлгэхээр дээж авах явц

Зураг 90

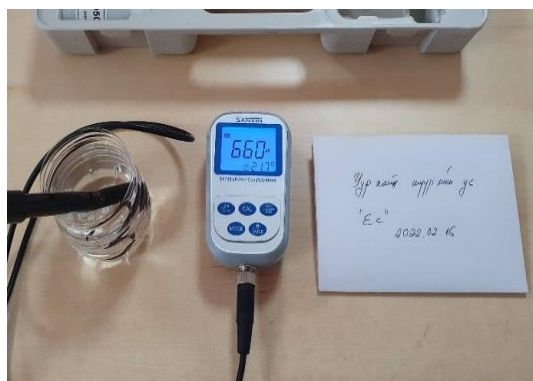

Зураг 91

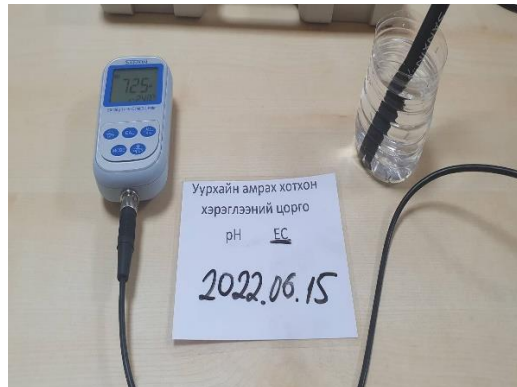

Зураг 67-70 Усны анхан шатны үзүүлэлтүүдийг хэмжиж үр дүнг нэгтгэж байна.

Зураг 67

Зураг 68

Уурхайн шүүрлийн усанд хийсэн хэмжилтийн дүн /хүснэгт №2/

Хэмжсэн үзүүлэлт	Сарын дундаж утга									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Ph	7.7	7.69	7.1	7.1	7.63	7.4	7.66	7.62	7.63	7.55
EC	657	660	600	589	652	634	1243	660	658	648

Уурхайн унд ахуйн хэрэглээний худагт хийсэн хэмжилтийн дүн /Хүснэгт №3/

Хэмжсэн үзүүлэлт	Сарын дундаж утга									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Ph	6.82	7.85	6	6.2	7.75	6.4	7.72	7.84	7.85	7.32
EC	422	758	245	245	745	252	771	754	743	732

Зураг 71-73 Хөрсний агрохимийн болон бохирдлын шинжилгээний дээжийг конвертон аргаар авч итгэмжлэгдсэн лабораториар шинжилгээ хийлгэхээр бэлтгэх явц

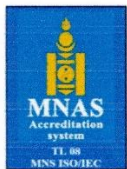
Зураг 71

Зураг 73

Хөрсний шинжилгээний дүн

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

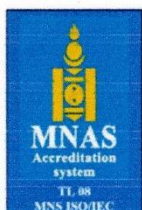
Дугаар он/№ : 2022/ 492-493
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Өсөх зоос" ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батсүрэн, БО мэргэжилтэн
Дээжийн тоо, төрөл : 2, хөрсний сорьц
Хүлээн авсан огноо : 2022.09.16
Дээжийн тодорхойлолт : Өмнөговь аймаг, Гурвантэс, Бага овоо баг
Хүрэн шандын уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 6838 :2020
Шинжилсэн огноо : 2022.09.27
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн:

№	Сорьц	Нефтийн бүтээгдэхүүн гр/кг
1	Засвар үйлчилгээний төв	1.2
2	ШТС	1.2

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн : Д.Баярхулан
Хөрсний хэсгийн инженер
Хянаж баталгаажуулсан : Б.Даваасүрэн
Хөрсний хэсгийн инженер

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt1@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/ № : 2022/ 495-497
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : " Өсөх зоос " ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батсүрэн, БО-ны мэргэжилтэн
Дээжийн тоо, төрөл : 3, хөрсний сорьц
Хүлээн авсан огноо : 2022.09.16
Дээжийн тодорхойлолт : Өмнөговь аймаг, Гурвантэс, Бага овоо баг
Хүрэн шандын уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 3310:1991
Шинжилсэн огноо : 2022.09.19
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн:

№	Сорьц авсан цэг	Чийг %	pH	Ялзмаг %	Аммоны азот (NH ₄ -N) мг/кг	Нитратын азот (NO ₃ -N) мг/кг	Фосфор (P ₂ O ₅) мг/кг	Сульфат (SO ₄) мг/кг
1	Уурхайн амрах хотхон	1.01	7.4	0.04	34.5	28.0	131.9	307.9
2	Шимт хөрсний 2-р овоолго	1.02	7.4	0.27	34.1	8.4	124.7	724.8
3	Шимт хөрсний 4-р овоолго	1.01	7.8	0.07	52.8	13.3	19.7	22.4

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн : Н.Эрдэнсүрэн
Хөрсний хэсгийн техникч
Хянаж баталгаажуулсан : Б.Даваасүрэн
Хөрсний хэсгийн инженер

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/ № : 2022/ 490-495
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : " Өсөх зоос " ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батсүрэн, БО-ны мэргэжилтэн
Дээжийн тоо, төрөл : 6, хөрсний сорьц
Хүлээн авсан огноо : 2022.09.16
Дээжийн тодорхойлолт : Өмнөговь аймаг, Гурвантэс, Бага овоо баг
Хүрэн шандын уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : САЗ А01:2022
Шинжилсэн огноо : 2022.09.20
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн:

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадмий (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Кобальт (Co)	Стронци (Sr)
мг/кг									
1	Түр хогийн цэг	<0.005	15.5	<0.005	<0.005	53.5	29.5	39.3	392.3
2	Хаягдлын овоолго	0.9	13.6	<0.005	13.0	85.2	29.2	47.4	221.5
3	ШТС	0.6	15.3	<0.005	1.0	53.6	29.6	36.8	361.9
4	Гаалийн хяналтын талбай	<0.005	15.6	<0.005	4.1	43.3	29.4	25.4	332.6
5	Засвар үйлчилгээний төв	0.9	20.7	<0.005	<0.005	141.0	28.9	42.6	267.6
6	Уурхайн амрах хотхон	<0.005	18.1	<0.005	<0.005	86.9	28.2	45.4	
MNS 5850:2019 / ЗДХ/		3	100	2	150	300	100	50	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн : Д.Баярхулан
Хөрсний хэсгийн инженер

Хянаж баталгаажуулсан : Б.Даваасүрэн
Хөрсний хэсгийн инженер

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

**9. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН
БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Урьдчилан тооцсон төсөв /төг/	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
1	Байгаль орчны аудит хийлгэх	19,000,000	Уурхайн үйл ажиллагааны явцад хэрэгжүүлэх байгаль орчныг хамгаалах хууль журмын хэрэгжилтийн хүрээний бичиг баримт байгаль орчныг хамгаалах чиглэлд өдөр тутмын үйл ажиллагааны явцад аудит хийн зөвлөмж өгөх ажлыг хамтран ажиллах гэрээний дагуу ECONATIONAL sustainability consulting гүйцэтгэлээ.	100
2	БОНБНУ-ний тодотгол тайланг хийлгэх	39,880,000	БОНБНУ-ий тодотгол тайланг JEMR ХХК хамтран ажиллах гэрээний дагуу гүйцэтгэж тайланг хүлээн авлаа. Мөн БИНХ-д тодотгол тайланг танилцуулах 2022 онд хийгдсэн ажлыг танилцууллаа.	100
3	Байгаль орчны тэмдэглэлт өдрүүдийг сум, Орон нутагтай хамтран тэмдэглэх.	2,500,000	Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах тэмдэглэлт өдрүүдийн хүрээнд Гурвантэс сумын ЕБС-н Биологийн танхимд сургалтын хэрэглэгдэхүүн хандивлах, арга хэмжээг Нарийн сухайтын бүлэг ордод үйл ажиллагаа явуулж буй уул уурхайнуудтай хамтран хэрэгжүүлж байна.	100
4	Олон нийтэд экологийн боловсролын арга хэмжээнд дэмжлэг үзүүлэн хамтарч ажиллах.	1,000,000	Тус ажлын хүрээнд : - Байгаль хамгаалах сайн дурын нөхөрлөлүүдийг чадавхижуулах хуулийн мэдлэг олгох сургалтыг - Цэцэрлэгийн ахлах бүлгийн хүүхдүүдэд хог хаягдал ангилан ялгах хаягдал батерейны хор нөлөөний талаархи сургалт мэдээлл өгөх ажлыг зохион байгууллаа.	100
5	Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд ойжуулалт ногоон зурвас , ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх ажлыг эхлүүлэн тарьц	318,320,000	- Богдхан уулын ДЦГ “Шанаган мод” амыг ойжуулах ажлын хүрээнд шилмүүст болон навчит төрлийн 13,200ш суулгацыг тарьж гүйцэтгэв. “Ойн хагуул” ХХК-тай хамтран тарилтыг хийж гүйцэтгэв. “Янгаахай” ХХК-тай гэрээ байгуулан 2,000,000ш тарьц авах гэрээг хийгээд байна.	100

	суулгацын нөөц бүрдүүлэх.		- Мөн төлөвлөгөөний хүрээнд одоогийн байдлаар 23000 ширхэг 4 зүйл модны суулгацыг нөөцөлж уурхайн бүсэд 2070 ширхэг мод тарьж мөн Гурвантэс сумын төрийн байгууллагатай хамтран 100 ширхэг мод төлөвлөсөн талбайд тарилаа.	
6	Тонн баялаг нэг мод тогтоолыг хэрэгжүүлэх хүрээнд Хуршуутын голд жимсний мод нутагшуулан тарих арга хэмжээг багийн нөхөрлөл хоршоодтой хамтран хэрэгжүүлэх.		Тус төлөвлөгөөний хүрээнд Гурвантэс сумын Гал унтраах аврах анги, Бага-Овоо багийн малчдын нөхөрлөлүүдэд 4 зүйлийн 800ш модны суулгацаар дэмжлэг үзүүлж хамтран ажиллаа.	100
7	Байгаль орчны хавар, намрын ажлуудад Орон нутгаас туслах ажилчид гэрээгээр ажлуулах.	5,400,000	Гурвантэс сумын 2 иргэнийг хөлсний гэрээгээр авч ажиллуулсан .	100
8	Нийт ажилчид болон сум орон нутгийн иргэдэд авч хэрэгжүүлж буй байгаль хамгаалах бодлого, арга хэмжээ болон мэдээллийг цахим хэлбэрээр хүргэх.	-	Тус арга хэмжээг уурхайн бүсэд 4-р улиралд зохион байгуулахаар ажиллаж байна.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ		386,400,000		

Зураг Гурвантэс сумын 28-р цэцэрлэгт хог ангилан ялгах, ан амьтан хайрлан хамгаалцаа сэдэвт сургалт мэдээлэл өгч цэцэрлэгийн сургалтын хэрэглэгдэхүүн байгалийн буланд амьтын макет хандивллаа.

Зураг

Зураг

Зураг

Зураг

Намрын тарилтаар 23000 ш мод уурхайн бүсэд хүлээн авч уурхайн бүсэд 2070 ширхэг мод тарилаа

Зураг

Зураг

Зураг

Зураг

СҮҮЛЭГЭЙ ХҮЛЭЭН АВСАН АКТ

Хуульчилсан үйлчилгээний байр: 100000, Улаанбаатар, РД: 1100077
 Хаяг: Ув хот, СХД, 1-р хороо, Олондгийн гудамж, 9-р дугаар
 Утас: 70001203, 99887181
 Хуульчилсан үйлчилгээний байр: "Бичиг" ХХК, РД: 3751783
 Утас: 82114279

Хуульчилсан үйлчилгээний байр		Гүйцэтгэл (%)	
№	Мод, бүт, өсгөмтэй мод	Огноо	Шарам
1	Аж	1.80-1.80	300
		1.50-1.80	1.700
		1.0-1.70	3.800
		60.0-80.0	1.300
2	Гүйл	80.0-1.20	1.200
3	Хийл	1.0-1.20	13.300
		80.0-60.0	2.300
Нийт дүн		23,000	113,000,000

Хуульчилсан үйлчилгээний байр: "Бичиг" ХХК-ийн байр: 100000, Улаанбаатар, РД: 1100077
 Хуульчилсан үйлчилгээний байр: "Бичиг" ХХК-ийн байр: 100000, Улаанбаатар, РД: 1100077
 Хуульчилсан үйлчилгээний байр: "Бичиг" ХХК-ийн байр: 100000, Улаанбаатар, РД: 1100077

Шанаган модны аманд мод тарих ажлын явц

Зураг

Зураг

Зураг

Зураг

Зураг 73-76 Олон нийтийн экологийн боловсролыг дэмжих арга хэмжээний үеэр АХА тэмцээн зохион байгууллаа. Нийт 40 хүн оролцсон сургалт болов.

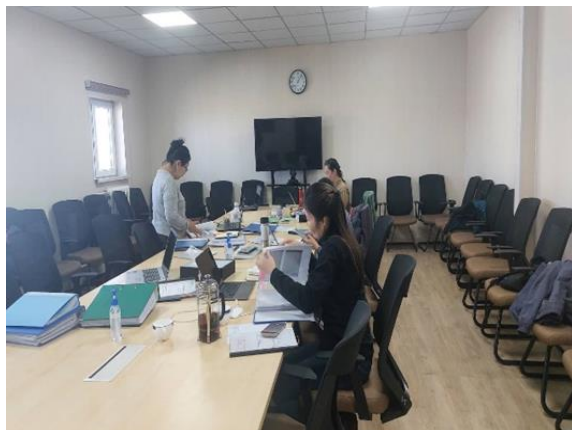
Зураг 73

Зураг 74

Зураг 75

Зураг 75

Зураг

**10. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	Төлөвлөгдсөн тайлан	Тайлагнах хэлбэр	Тайлагнах зардал, төг	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
1	Нөлөөллийн бүсийн иргэд, багийн иргэдэд байгаль хамгаалах чиглэлээр хийгдэж буй ажлын тайлан танилцуулах	Илтгэл хэлэлцүүлэг	1,000,000	БОНБНҮ-ий тодотгол тайлан танилцуулахтай хамтатган БИНХ-д 2022 оны БОМТөлөвлөгөө ОНХА-ы хүрээнд хийгдсэн ажлуудыг танилцуулсан .	100
3	Ус ашиглалтын тайлан	Хэвэлмэл тайлан	-	Ус ашиглалтын тухайд төрийн байгууллагаас ирүүлсэн мэдээ тайлан, судалгааг тухай бүрд нь боловсруулан илгээж эхний хагас жилийн ус ашиглалтын тайланг боловсруулан танилцуулсан бөгөөд 12-р сарын 25-нд усны тайланг эцэслэн гаргахаар ажиллаж байна.	100
4	Жилийн эцсийн тайлан	Хэвэлмэл тайлан,, илтгэл	5,000,000	11 сард төлөвлөгдсөн	0
НИЙТ ЗАРДАЛ			1,500,000		

**БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ЗАРДЛЫН
НЭГДСЭН ДҮН**

№	Байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээ	Нийт зардал /төг/
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний зардал	99,950000
2	Нөхөн сэргээлт, ногоон байгууламжын зардал	42,675000
3	Дүйцүүлэн хамгаалын арга хэмжээний зардал	69,82500
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний зардал	-
5	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний зардал	4,765000
6	Хог хаягдлын менежментийн зардал	14,000000
7	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн зардал	15,821000
8	Удирдлага зохион байгуулалтын зардал	386,100000
9	Олон нийтэд тайлагнах ажлын зардал	1,500000
НИЙТ ЗАРДАЛ		650.596000

ОРОН НУТГИЙН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ХҮРЭЭНД ХИЙГДСЭН АЖЛУУД

Хийж гүйцэтгэсэн ажлууд	
1	Орон нутгийн чанартай шороон замын арчилгааг сар бүр тогтмол хийн тайланг хүргүүлж байна.
2	Чадварлаг мэргэжилтэн бэлтгэх, 5 оюутны сургалтын төлбөрийг шийдвэрлэв.
3	Өвөлжилт хүндэрсэн цаг үеийн нөхцөлд хамтран ажиллах нийгмийн хариуцлагаа хэрэгжүүлэн малчдад өвс тэжээлийн тусламж үзүүллээ.
4	Өмнөговь аймгийн баруун сумдын төрийн албан хаагчдын зөвөлгөөнд дэмжлэг үзүүлэв.
5	Өмнөговь аймгийн 90, 91 жилийн ойд хандив.
Зардлын дүн	

Хавсралт №1 Гэрчилгээ, зөвшөөрөл

УБ-2

Монгол Улсын Засгийн газрын
2004 оны 20 дугаар тогтоолоор батална.

МОНГОЛ УЛС
УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ
0000098282

2008.02.14
/Бүртгэсэн он сар өдөр/

9011136094
/Улсын бүртгэлийн дугаар/

5199077
/Регистрийн дугаар/

Өсөхөөс
/Хуулийн этгээдийн нэр хариуцаагч хэлбэр/

Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
/Хуулийн этгээдийн нэр хариуцаагч хэлбэр/

Дүрэм
/Үүсгэн байгуулалт бүрдмэл бичиг/

Шийдвэр
/Шийдвэрийн нэр/

01
/дугаар/

2008.02.14
/он сар өдөр/

4810
/код/

Гадаад худалдаа
/Тогсон зогсолт үйл ажиллагааны чиглэл/

0010
/код/

Хайгуулийн өрөмдлөгө гэрээгээр хийх

0859
/код/

Ашигт малтмалын эхиллэлт / 2013.05.27-2043.05.27 /

Туслах эрхтэй үйл ажиллагааны чиглэл /

Хугацаагүй
/хугацаа/

3
/хугацаагүй үйл ажиллагааны чиглэл/

139,850,000.00
/өмчийн хөрөнгийн хэмжээ олгоогч төлбөрийн төлбөр/

Улаанбаатар, Сүхбаатар 1-р хороо Энхтайвны 9/4 туот Утас1 99114485 Утас2 99110280 Факс

/хуулийн этгээдийн албан ёрын хаяг/

Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын Бүртгэлийн газар
/бүртгэсэн байгууллагын нэр/

Гэрчилгээ дахин олгосон 2015 он 3 сар 18 өдөр

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ГАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛААЛТЫН ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар **MV-017317**

Ашигт малтмалын тухай Монгол Улсын хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

Өмнөговь аймаг /хот/-ийн
Гурвантэс сум /дүүрэг/-ын
Хүрэншанд нэртэй газарт орших
350.13 гектар талбай бүхий уурхайн талбайд
хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг
зөвшөөрч улсын бүртгэлийн 9011136094 тоот гэрчилгээтэй
"Осөхзоос" ХХК -д
энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 2043.05.27 дуустал
хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хучингүй.

КАДАСТРЫН ХЭЛТСИЙН ДАРГЫН
ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭЭЧ Н.ЧИНБААТАР

2013 оны 5 сарын 27 өдөр.
Улаанбаатар хот

Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын
2013 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдрийн
А-157 тоот тушаалын 2 дугаар хэвсрэлт

УС АШИГЛАХ ЭРХИЙН БИЧИГ

Дугаар 03.

"МОНГОЛ - Ус" төрийн өмчит үйлдвэрийн газар -ын
/Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Сав газрын захиргаа, аймаг, нийслэлийн байгаль орчны алба/

гаргасан 2014 оны 02-р сарын 28-ны өдрийн 03 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт,
АЛТАЙН ӨӨР ГОВИЙН САБ ГАЗАР -ын

/Сав газрын захиргаа, аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны алба, сум, дүүргийн Засаг дарга/
олгосон 2014 оны 03-р сарын 12-ны өдрийн ус ашиглах зөвшөөрөл,
АЛТАЙН ӨӨР ГОВИЙН САБ ГАЗАР -тай
/Сав газрын захиргаа, аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны алба, сум, дүүргийн Засаг дарга, Ус хангаач байгууллага/

2014 оны 03-р сарын 12-ны өдөр байгуулсан 14/02 дугаар бүхий ус
ашиглах гэрээг үндэслэн ӨМНӨ ГОВЬ аймаг, нийслэл,
Гурван тэс сум, дүүрэг УРТ баг, хорооны
/Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хаяг/

нутагт байршилтай, улсын бүртгэлийн 901136094 тоот гэрчилгээтэй,
5199077 регистрийн дугаартай "Өсөх 200с" -г
/Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр/

ус ашиглахад тавигдах шаардлагыг бүрэн хангасан гэж үзэж, 4р багийн нутаг Хүрэн, Шандын, Хурхайд
байршилтай усны нөөцөөс хоногт 316,59 шоо метр усыг
/гадаргын ус, газрын доорхи ус/

АХУЙН СОЛОН
ҮЙЛДВЭРИЙН ХЭРЭГЧЛЭЛИЙН зориулалтаар ашиглах ЭРХИЙН БИЧИГ-ийг гурван
жилийн хугацаагаар олгов.

Эрхийн бичиг олгосон:

Гурвантэс сум байсан хамгаалагч Ч. Андраа
аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны алба, сум, дүүргийн Байгаль хамгаалагч
/байгууллага, албан тушаалтны нэр, сарын үсэг/

2014 оны 05-р сарын 26-ны өдөр

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НОГООН ХӨГЖЛИЙН ЯАМ.
БОДЛОГЫН ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ЗОХИЦУУЛАХ ГАЗАР**

УСНЫ БОЛОМЖИТ НӨӨЦИЙН ДҮГНЭЛТ

2014 оны 02 дугаар
сарын 10 өдөр

Дугаар 7/674

Улаанбаатар хот

1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж байгууллагын нэр:

2. "Өсөх зоос" ХХКомпани

3. Төслийн нэр, байршил, хамаарагдах сав газрын нэр, лавлагаа:

Нарийн Сухайтын нүүрсний ордын Хүрэн шандын уурхай Даланзадгад хотоос баруун зүгт 296 км, Гурван тэс сумын төвөөс урагш 34 км-т оршдог.

а/. Өмнөговь аймгийн Гурван тэс сумын нутагт орших "Өсөх зоос" ХХК-ийн Хүрэн шандын нүүрсний ордыг ашиглах ил уурхайн төслийн байгаль орчинд нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлан,

б/. "Өсөх зоос" ХХКомпани 2014 оны 14/21 албан тоот.

в/. БОНХЯамны Хүрээлэн буй орчин байгалийн нөөцийн газрын 2013 оны "Лавлага хүргүүлэх тухай" 6/1990 дугаартай албан тоот.

г/. Алтайн өвөр говийн сав газарт.

4. Хүрэн шандын нүүрсний ордын тусгай зөвшөөрөл, талбай:

а/. Ашигт малтмал ашиглалтын MV-017317 тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээний хамт 2 дугаар хавсралтаар 350.13 га талбайтай, хязгаарын солбицлуудыг 1-6 цэгээр;

Тус ордын нөөцийг бодитой болон боломжтой (В+С) зэргээр 42889,14 мян.тн байгааг тодорхойлон жилд 1680,0 - 2930,0 мян.тн нүүрсийг ил аргаар олборлохоор төлөвлөжээ.

5. БОНБНУ хийсэн компани нэр:

"Аграр" ХХК 2013 он

6. Үйлдвэрийн хүчин чадал, технологи, усны эх үүсвэрийн байдал:

Жилд дунджаар 1680,0 - 2930,0 мян.тн нүүрс олборлон боловсруулана

Нүүрс олборлолтын хөрс хуулалтанд 15,3 м³, нүүрс олборлолтонд 7м³ утгуурын багтаамж бүхий Liebherr маркийн экскаваторууд, CAT 777D, CAT 773E маркийн автосамосвалууд, CAT996, CAT928 утгуурт ачигч, овоолгын ажилд CAT-16M маркийн автогрейдер, уурхайн гүний ус шүүрүүлэх зорилгоор ЭЦМ10-65-110 маркийн 4ш насос, шүүрлийн усыг зумпфенд хуримтлуулан 8К-4 маркийн 2ш насосоор шавхан зайлуулах ба унд-ахуйн усыг уурхайн талбайд ойр гаргасан 1. X 43° 01' 39,8¹¹; Y 101° 07' 35¹¹; байршилтай 1,2 л/с ундаргатай. 2. X 43° 02' 38,3¹¹; Y 101° 09' 59,6¹¹; байршилтай 0,8 л/с ундаргатай. Хоёр гүний худгаас авхаар төсөлд тусгасан байна.

- Жилд 2,0 сая.тн нүүрсийг баяжуулахаар төлөвлөсөн байна.

Уурхай жилд 365 хоног ажиллаж ордыг ил аргаар ашиглахаар төлөвлөжээ. Уурхайд нийт 450 ажилтан ажиллаж амьдарна.

Уурхайн ТЭЗҮ-д ашиглалтын эхний хоёр жилд газрын гүний усны шүүрэл багатай

3,44л/с ундаргатай талбайг ашиглахад жилд **108,71 мян.м³** усыг **48 м³** багтаамжтай зумпфенд хурамтлуулан шавхаж **4000м³** усан сангаар дамжуулан уурхайн технологийн хэрэглээнд ашиглахаар тооцсон ба усжилт ихтэй хайгуулын Г-Г¹ шурамаас доошхи талбайгаас жилд **782,71 мян.м³** усыг шавхан зайлуулахаар Хууд./50-52/-д тооцон тусгажээ.

6. Усны хэрэглээний байдал:

а/. Унд ахуйд

$450 \text{ хүн} \times 230 \text{ л/хон} = 103,5 \text{ м}^3 \times 365 \text{ хон} = \mathbf{37,78 \text{ мян.м}^3/\text{жил}}$ усыг үйлдвэрийн орчимд гаргасан хоёр гүний худгаас авна.

б/. Технологийн хэрэгцээнд:

“Нүүрс баяжуулах үйлдвэр хоногт $6581,79 \text{ м}^3$, жилд **2402,354 мян.м³** ус ашиглахаар тооцож усыг **75%-ийн эргэлтийн усан сангаар дамжуулан ашиглаж 25%-ийн нөхөн /600,58 мян.м³/ сэлбэлтээр авахаар тооцон байна.**

Баяжуулах үйлдвэрийн технологийн хэрэглээний жилд ашиглах усны хэрэглээ нь:

$$4,0 \text{ мян.м}^3 + 600,85 \text{ мян.м}^3 = \mathbf{604,85 \text{ мян.м}^3/\text{жил} \quad \text{хоногт} = 1660 \text{ м}^3/\text{хон}}$$

в/. Ногоон байгууламжын усалгаанд:

Биологийн нөхөн сэргээлтийн усалгаанд шүүрлийн усыг ашиглана.

г/. Шүүрлийн усны хэмжээ:

Шүүрэлтийн усны $2144,6 \text{ м}^3/\text{хон} + 289,0 \text{ м}^3/\text{хон} = \mathbf{2433,6 \text{ м}^3/\text{хон}}$ байна.

д/. Уурхайн зам талбайн усалгаанд:

Нийт – $0.9 \text{ м}^3 \times 24 \text{ цаг} = \mathbf{21,6 \text{ м}^3/\text{хон}}$ ус ашиглахаар.

е/. Усан сангийн эзэлхүүнийг дүүргэхэд: /төсөлд тусгаснаар/

Усан сангийн дүүргэлт = $\mathbf{4,0 \text{ мян.м}^3}$

ё/. Гал унтраах усны хэрэгцээнд – $\mathbf{216,0 \text{ м}^3/\text{хон}}$

Хоногт ашиглах усны нийт хэмжээ:

$$1660 \text{ м}^3/\text{хон} + 103,5 \text{ м}^3/\text{хон} + 2433,6 \text{ м}^3/\text{хон} + 21,6 \text{ м}^3/\text{хон} + \mathbf{216,0 \text{ м}^3/\text{хон} = 4434,7 \text{ м}^3/\text{хон}}$$

з/. Цэвэрлэх байгууламж:

Ахуйн бохир усыг цэвэршүүлэх талаар төсөлд тодорхой тусгаагүй байна.

7. Усны экологи-эдийн засгийн үнэлгээ тооцсон байдал:

Гадаргын болон газрын доорхи усны экологи-эдийн засгийн үнэлгээг дахин тооцож төсөлд нэмж тусгах.

8. Онцгой нөхцөл

Жилд уурхай **365** хоног ажиллана.

9. Тавих шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж:

- Газрын доорхи усны нөөц ашиглах дүгнэлтийг жил бүр холбогдох газруудаар гаргуулан ажиллахын зэрэгцээ гүний худагт усны тоолуур суурилуулан баталгаажуулж, тоолуурын заалтаар усны төлбөрийг тооцож байх зөвлөмжийг нэмж тусгах;

- Гадаргын болон газрын доорхи усны экологи-эдийн засгийн үнэлгээг дахин тооцож төсөлд нэмж тусгах.

- Усан сангийн зураг төслийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэн холбогдох газруудаар хянуулсан байх;

- Уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаанаас газрын доорхи усны урсацын горим, чанарт үзүүлэх нөлөөллийг нарийвчилан тогтоож түүнд хяналт тавих хугацаа, хөрөнгө зардлыг тодорхойлж орчины хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрт тусган, биелэлтийн үүр дүнгийн тайланг жил бүрийн ус ашиглах дүгнэлт гаргуулахад хамт ирүүлэн танилцуулах.

10. Холбогдох хууль, тогтоол шийдвэрийн дагуу ашиглах усны боломжит нөөцийн дүгнэлт :

"Өсөх зоос" ХХКомпани Өмнөговь аймгийн Гурван Тэс сумын нутагт орших Хүрэн шандын нүүрсний ордыг ашиглах ил уурхайн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланг "Усны тухай" хуулийн 10.1.22 болон 28.2.2-д заасны дагуу хянаж үзэхэд:

Тус үнэлгээний тайланд дээрхи холбогдох нэмэлт тодотголыг нэмж тусгаснаар төслийг хэрэгжүүлэх боломжтой гэж үзэж байна.

Хянасан:

УНХ-ийн дарга

Дүгнэлт гаргасан: мэргэжилтэн А.Оюунсүвд

Х.Көбөйхан

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд,
Барилга, хот байгуулалтын сайдын
2019 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдрийн
А/719/189 дүгээр тушаалын хавсралт

ХАЯГДАЛ УС ХАЯХ, ЗАЙЛУУЛАХ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар: 001

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГН ХҮҮЛАГЧ УСНЫ ГАЗАР -ын гаргасан
/ Дүгнэлт гаргасан байгууллага /

2020 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдрийн хаягдал ус хаях, зайлуулах 01/457 тоот

дүгнэлтийг үндэслэн Өмнөговь аймаг/нийслэл Гурвантэс

сум/дүүргийн Хүрэншанд нүүрсний орд байршилтай
/ хаяг /

Ил Аргаар нүүрс олборлох экспортлох
/ үйл ажиллагааны чиглэл /

чиглэлээр хаягдал ус гаргаж байгаа "Өсөх зорь" ХХК -д
/ хүн, хуулийн этгээдийн нэр /

Өмнөговь аймаг/нийслэл, Гурвантэс сум/дүүргийн

43° 2' 26.092" 104° 10' 11.324" байршилтай хаягдал

ус зайлуулах цэг буюу хүрээлэн буй орчинд болон төвлөрсөн бохир усны
шугамд жилд 44.464 мян.м³ хаягдал усыг "Хүрээлэн байгаа

орчин, Усны чанар, хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015",

"Хүрээлэн байгаа орчин, усны чанар, Ариутгах татуургын сүлжээнд

нийлүүлэх хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 6561:2015" стандартаар

тогтоосон норматив шаардлагад нийцүүлэн хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг
/ аль нь болохыг доогуур нь зурах /

нэг жилийн хугацаагаар олгож, ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ болон

дүгнэлтийг зөрчөөгүй тохиолдолд зөвшөөрлийг жил бүр сунгагдсанд тооцно.

Хаягдал усны хэмжээ болон хаягдал ус зайлуулах цэг, төвлөрсөн бохир усны

шугамын байршил өөрчлөгдсөн тохиолдолд тухай бүр шинээр зөвшөөрөл олгоно.

Зөвшөөрлийн бичиг олгосон:

Сав газрын захиргаа
/ Зөвшөөрөл олгосон байгууллага /

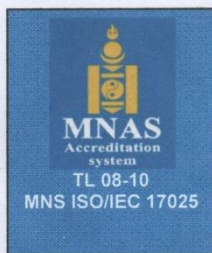
Гарын үсэг

Гарын үсгийг тэмдэглэл

Тамга

20 20. оны 12 -р сарын 2. -ны өдөр

Байгаль орчны үндсэн бүрэлдэхүүнд хийгдсэн лабораторийн шинжилгээний дүнгүүд

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум 6-р баг
Утас/Факс: 70533648
E-mail хаяг umnugovi44373@gmail.com

Сорьцын дугаар: 02-09

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас:

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал:

Сорьцын тоо хэмжээ:

Сорьцын төрөл:

Сорьц авсан огноо:

Лабораторид хүлээж авсан:

Шинжилгээ эхэлсэн огноо:

Хэвлэсэн огноо:

Хуудасны тоо:

“Өсөх зоос” ХХК Хүрэн шандын уурхай

Б.Уугантуяа БО-ны мэргэжилтэн

0.5 литр

Хаягдал ус

2022.01.05

2022.01.05

2022.01.05

2022.01.12

1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

д/д	Үзүүлэлт	1	2	3	4	5	6	7
		Усны t°	Усны орчин pH	ЖБ (мг/л)	БХХ5 (мгО/л)	Нийт азот (мг/л)	ПИЧ мгО/л	Нийт фосфор (мгР/л)
1	MNS 4943:2015	20	6.0-9.0	30	15	15	20	1.5
2	Хаягдал ус	16.2	7.19	56.8	63	4.26	12.6	1.11

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн: Техникч

Б. Мөнхбаясгалан

/Б.Мөнхбаясгалан /

(гарын үсэг)

(нэр)

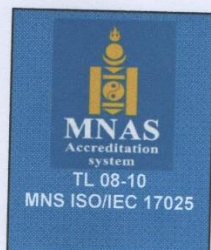
Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч

/Б.Янжин/

(нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум 6-р баг
Утас/Факс: 70533648
E-mail хаяг umnugovi44373@gmail.com

Сорьцын дугаар: 02-48
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас Гурван тэс сумын Өсөх зоос ХХК хүрэн шандын уурхай
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: Б.Уугантуяа БО-ны мэргэжилтэн
Сорьцын тоо хэмжээ: 0.5 литр
Сорьцын төрөл: Ахуйн хаягдал бохир ус
Сорьц авсан огноо: 2022.04.29
Лабораторид хүлээж авсан : 2022.04.29
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2022.04.29
Хэвлэсэн огноо: 2022.07.21
Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

№	Үзүүлэлт	Шинжлэх аргын стандарт	Хэмжих нэгж	MNS 4943:2015	Шинжилгээний үр дүн
1	Усны орчин PH	MNS ISO 10523:2001		6-9	7.71
2	Температур		°C	20	18.6
3	Ж/Б	MNS ISO 11923:2001	Мг/л	30	76
4	Нийт азот	Тус бүрийн стандартаар	мгN/л	15	14.94
5	БХХ5	MNS ISO 5815-2:2015	мгO/л	20	25
6	ПИЧ	MNS ISO 7150-1:2006	мгO/л	20	7.9
7	Фосфор /PO ₄	MNS ISO 6878:2001	мг/л	1.5	1.73
8	Цэвэршилт		%		92

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн: Техникч

Г. Мөнхбаясгалан
(гарын үсэг)

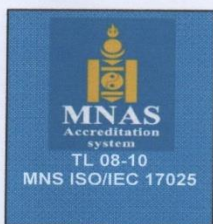
/Б.Мөнхбаясгалан /
(нэр)

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч

/Б.Янжин /
(нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум 6-р баг
Утас/Факс: 70533648
E-mail хаяг umnugovi44373@gmail.com

Сорьцын дугаар: 02-82

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас:

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал:

Сорьцын тоо хэмжээ:

Сорьцын төрөл:

Сорьц авсан огноо:

Лабораторид хүлээж авсан :

Шинжилгээ эхэлсэн огноо:

Хэвлэсэн огноо:

Хуудасны тоо:

Гурван тэс сумын Хүрэншандын уурхай

Б.Уугантуяа БО-ны мэргэжилтэн

1.5 литр

Цэвэрлэх байгууламжийн хаягдал ус

2022.08.16

2022.08.16

2022.08.16

2022.08.22

1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

д/д	Үзүүлэлт	1	2	3	4	5	6	7	8
		Усны t°	Усны орчин рН	ЖБ (мг/л)	БХХ5 (мгО/л)	Нийт азот (мг/л)	ПИЧ мгО/л	Нийт фосфор (мгР/л)	Цэвэршилт %
1	MNS 4943:2015	20	6.0-9.0	30	15	15	20	1.5	-
2	Хаягдал ус	18.3	7.23	39.2	79	1.04	11.1	1.6	80

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн: Техникч

Мөнхбаясгалан
(гарын үсэг)

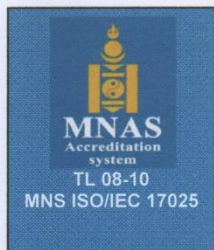
/Б.Мөнхбаясгалан/
(нэр)

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч

/Б.Янжин /
(нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум 6-р баг
Утас/Факс: 70533648
E-mail хаяг umnugovi44373@gmail.com

Сорьцын дугаар: 02-82

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас:

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал:

Сорьцын тоо хэмжээ:

Сорьцын төрөл:

Сорьц авсан огноо:

Лабораторид хүлээж авсан :

Шинжилгээ эхэлсэн огноо:

Хэвлэсэн огноо:

Хуудасны тоо:

Гурван тэс сумын Хүрэншандын уурхай

Б.Уугантуяа БО-ны мэргэжилтэн

1.5 литр

Уухайн шүүрлийн ус

2022.08.16

2022.08.16

2022.08.16

2022.08.22

1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

д/д	Үзүүлэлт	1	2	3	4	5	6	7
		Усны t°	Усны орчин pH	ЖБ (мг/л)	БХХ5 (мгО/л)	Нийт азот (мг/л)	ПИЧ мгО/л	Нийт фосфор (мгР/л)
1	MNS 4943:2015	20	6.0-9.0	30	15	15	20	1.5
2	Хаягдал ус	16.1	8.00	11.6	47	4.03	0.47	0.048

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн: Техникч

Мөнхбаясгалан
(гарын үсэг)

/Б.Мөнхбаясгалан/
(нэр)

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч

Б.Янжин
(гарын үсэг)

/Б.Янжин /
(нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум 6-р баг
Утас/Факс: 70533648
E-mail хаяг umnugovi44373@gmail.com

Сорьцын дугаар: 02-82

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас:
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал:
Сорьцын тоо хэмжээ:

Гурван тэс сумын Хүрэншандын уурхай
Б.Уугантуяа БО-ны мэргэжилтэн
1.5 литр
Уурхайн гаалийн хяналтын талбайн худаг

Сорьцын төрөл:

2022.08.16

Сорьц авсан огноо:

2022.08.16

Лабораторид хүлээж авсан :

2022.08.16

Шинжилгээ эхэлсэн огноо:

2022.08.16

Хэвлэсэн огноо:

2022.04.18

Хуудасны тоо:

1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

№	Үзүүлэлт	Шинжлэх аргын стандарт	Хэмжих нэгж	MNS 0900:2018	Шинжилгээний үр дүн
1	Усны орчин PH	MNS ISO 10523:2001		6.5-8.5	7.70
2	Хатуулаг	MNS 1097:1970	мг-экв/л	<7.0	2.56
3	Кальци /Ca	MNS 1097:1970	мг/л	<100.0	37.7
4	Магни /Mg	MNS 1097:1970	мг/л	<30.0	8.3
5	Хлор /Cl	MNS 4424:2005	мг/л	<350.0	62.6
6	Нитрат /NO ₃	MNS 6334:2020	мг/л	<50.0	2.8
7	Сульфат/SO ₄	MNS 62712011	мг/л	<500.0	15.5
8	Умбуур бодисЖБ	MNS 6836:2020	мг/л	илрэхгүй	12.4
9	ЦДЧТДС	MNS IS 7888:1999	1мСм/м	1.0	586
10	Аммоний /NH ₄	MNS ISO 7150-1:2006	мг/л	1.5	0.114
11	Нитрит /NO ₂	MNS 6779:2019	мг/л	1.0	илр
12	Фторид /F	MNS 6272:2011	мг/л	0.7-1.5	0.8
13	Төмөр /Fe	MNS 1097:1970	мг/л	0.3	0.065
14	Фосфор /PO ₄	MNS ISO 6878:2001	мг/л	3.5	илр

Тайлбар: илр-илрээгүй

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн: Техникч

Б.Мөнхбаясгалан

/Б.Мөнхбаясгалан/

(гарын үсэг)

(нэр)

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч

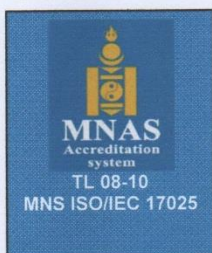

/Б.Янжин /

(нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум 6-р баг
Утас/Факс: 70533648
E-mail хаяг umnugovi44373@gmail.com

Сорьцын дугаар: 02-82

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас:

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал:

Сорьцын тоо хэмжээ:

Сорьцын төрөл:

Сорьц авсан огноо:

Лабораторид хүлээж авсан :

Шинжилгээ эхэлсэн огноо:

Хэвлэсэн огноо:

Хуудасны тоо:

Гурван тэс сумын Хүрэншандын уурхай

Б.Уугантуяа БО-ны мэргэжилтэн

1.5 литр

Уурхайн оффисын худаг

2022.08.16

2022.08.16

2022.08.16

2022.04.18

1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

№	Үзүүлэлт	Шинжлэх аргын стандарт	Хэмжих нэгж	MNS 0900:2018	Шинжилгээний үр дүн
1	Усны орчин PH	MNS ISO 10523:2001		6.5-8.5	7.82
2	Хатуулаг	MNS 1097:1970	мг-экв/л	<7.0	2.56
3	Кальци /Ca	MNS 1097:1970	мг/л	<100.0	36.9
4	Магни /Mg	MNS 1097:1970	мг/л	<30.0	8.8
5	Хлор /Cl	MNS 4424:2005	мг/л	<350.0	60.0
6	Нитрат/ NO ₃	MNS 6334:2020	мг/л	<50.0	3.06
7	Сульфат/SO ₄	MNS 62712011	мг/л	<500.0	113.5
8	Умбуур бодисЖБ	MNS 6836:2020	мг/л	илрэхгүй	10
9	ЦДЧТДС	MNS IS 7888:1999	1мСм/м	1.0	592
10	Аммони /NH ₄	MNS ISO 7150-1:2006	мг/л	1.5	0.121
11	Нитрит /NO ₂	MNS 6779:2019	мг/л	1.0	0.001
12	Фторид /F	MNS 6272:2011	мг/л	0.7-1.5	0.86
13	Төмөр /Fe	MNS 1097:1970	мг/л	0.3	0.138
14	Фосфор /PO ₄	MNS ISO 6878:2001	мг/л	3.5	0.012

Тайлбар: илр-илрээгүй

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн: Техникч

М.Мөнхбаясгалан
(гарын үсэг)

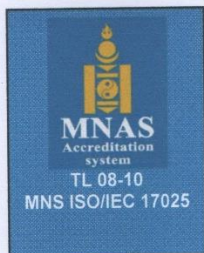
/Б.Мөнхбаясгалан/
(нэр)

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч

/Б.Янжин /
(нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум 6-р баг
Утас/Факс: 70533648
E-mail хаяг umnugovi44373@gmail.com

Сорьцын дугаар: 02-82

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас:

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал:

Сорьцын тоо хэмжээ:

Сорьцын төрөл:

Сорьц авсан огноо:

Лабораторид хүлээж авсан :

Шинжилгээ эхэлсэн огноо:

Хэвлэсэн огноо:

Хуудасны тоо:

Гурван тэс сумын Хүрэншандын уурхай

Б.Уугантуяа БО-ны мэргэжилтэн

1.5 литр

Уухайн ажилчдын хотхоны унд ахуйн ус

2022.08.16

2022.08.16

2022.08.16

2022.04.18

1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

№	Үзүүлэлт	Шинжлэх аргын стандарт	Хэмжих нэгж	MNS 0900:2018	Шинжилгээний үр дүн
1	Усны орчин PH	MNS ISO 10523:2001		6.5-8.5	7.77
2	Хатуулаг	MNS 1097:1970	мг-экв/л	<7.0	2.88
3	Кальци /Ca	MNS 1097:1970	мг/л	<100.0	43.3
4	Магни /Mg	MNS 1097:1970	мг/л	<30.0	8.8
5	Хлор /Cl	MNS 4424:2005	мг/л	<350.0	54.6
6	Нитрат/ NO ₃	MNS 6334:2020	мг/л	<50.0	3.6
7	Сүльфат/SO ₄	MNS 62712011	мг/л	<500.0	113.5
8	Умбуур бодисЖБ	MNS 6836:2020	мг/л	илрэхгүй	10
9	ЦДЧТДС	MNS IS 7888:1999	1мСм/м	1.0	620
10	Аммони /NH ₄	MNS ISO 7150-1:2006	мг/л	1.5	0.091
11	Нитрит /NO ₂	MNS 6779:2019	мг/л	1.0	0.001
12	Фторид /F	MNS 6272:2011	мг/л	0.7-1.5	0.761
13	Төмөр /Fe	MNS 1097:1970	мг/л	0.3	0.056
14	Фосфор /PO ₄	MNS ISO 6878:2001	мг/л	3.5	0.010

Тайлбар: илр-илрээгүй

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн: Техникч

Б. Мөнхбаясгалан

/Б.Мөнхбаясгалан/

(гарын үсэг)

(нэр)

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч

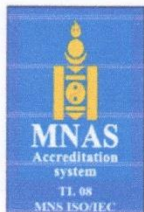

/Б.Янжин /

(нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

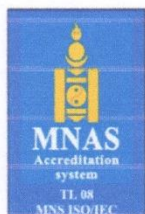

Дугаар он/ № : 2022/ 189-190
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “ Өсөх зоос ” ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Уугаантуяа, 95545466
Дээжийн тоо, төрөл : 2, хөрсний сорьц
Хүлээн авсан огноо : 2022.05.19
Дээжийн тодорхойлолт : Өмнөговь аймаг, Гурван тэс сум, Бага овоо баг
Хүрэн шандын уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS ISO 10390:2001
MNS 3310:1991
Шинжилсэн огноо : 2022.06.02
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн:

№	Сорьц авсан цэг	Чийг %	pH	Ялзмаг %	Аммоны азот (NH ₄) мг/кг	Нитратын азот (NO ₃) мг/кг	Фосфор (P ₂ O ₅) мг/кг	Сульфат (SO ₄) мг/кг
1	Шимт хөрсний 4-р овоолго	0.71	8.13	0.29	13.8	7.7	51.5	749.2
2	Гаалийн хяналтын талбай	0.63	8.50	1.23	29.9	6.1	78.4	737.5

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн : Н.Эрдэнэсүрэн
техникч :
Хянаж баталгаажуулсан :
инженер : Д.Баярхулан

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№	: 2022/ 191
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: "Өсөх зоос" ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал	: Б.Уугантуяа, 95545466
Дээжийн тоо, төрөл	: 1, хөрсний сорьц
Хүлээн авсан огноо	: 2022.05.19
Дээжийн тодорхойлолт	: Өмнөговь аймаг, Гурван тэс сум, Бага овоо баг Хүрэн шандын уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт	: MNS 6838 :2020
Шинжилсэн огноо	: 2022.06.03
Хуудасны тоо	: 1/1
Үр дүн:	

№	Сорьц	Нефтийн бүтээгдэхүүн гр/кг
1	ЗҮТ орчим	0.78

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн
Хөрсний хэсгийн инженер

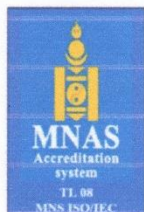
Хянаж баталгаажуулсан
Хөрсний хэсгийн инженер

Д.Баярхулан

Б.Даваасүрэн

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/ № : 2022/ 190-193
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : " Өсөх зоос " ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Ууганзаяа, 95545466
Дээжийн тоо, төрөл : 3, хөрсний сорьц
Хүлээн авсан огноо : 2022.05.19
Дээжийн тодорхойлолт : Өмнөговь аймаг, Гурван тэс сум, Бага овоо баг
Хүрэн шандын уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : САЗ Х:2016
Шинжилсэн огноо : 2022.06.02
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн:

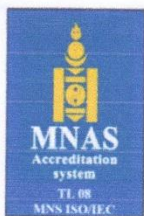
№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадьми (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Кобальт (Co)	Стронци (Sr)
мг/кг									
1	Гаалийн хяналтын талбай	0.3	16.0	0.2	илр	161.5	26.0	37.6	321.5
2	Хогийн цэг	илр	14.6	0.9	илр	98.1	25.9	26.3	343.2
3	Уурхай орчим	1.0	18.0	илр	0.9	127.6	27.1	40.3	382.5
MNS 5850:2019 /ЗДХ/		3	100	2	150	300	100	50	800

Тайлбар: илр-илрээгүй

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн :
Хөрсний хэсгийн инженер Д.Баярхулан
Хянаж баталгаажуулсан :
Хөрсний хэсгийн инженер Б.Даваасүрэн

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/A-152
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Өсөх Зоос"ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сувд агаарын хэсэг
Дээжийн тоо, төрөл : 7 агаар, 7 дуу чимээ
Сорьц авсан огноо : 2022.05.22
Дээжийн тодорхойлолт : Өмнөговь аймаг, Гурвантэс сум, "Өсөх Зоос"ХХК
Хүрэншандын нүүрсний уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 0017-2-5-12:2021, MNS 0017-2-5-11:2021
CA3 A07-2016
Шинжилсэн огноо : 2022.05.25
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий мг/м ³	Азотын давхар исэл мг/м ³	Нийт Тоос /TSP/ мг/м ³	Дуу чимээ /ДБА/
1	Уурхайн оффис орчим	V/22	09:10	0.012	0.021	0.057	64
2	Засварын цех орчим	V/22	09:35	0.014	0.035	0.121	70
3	Гаалийн хяналтын талбай	V/22	10:00	0.017	0.029	0.230	50
4	Уурхайн карьер орчим	V/22	10:25	0.015	0.027	0.160	66
5	1-р отвол орчим	V/22	10:50	0.014	0.023	0.080	60
6	ШТС орчим	V/22	11:20	0.016	0.033	0.075	60
7	Цэвэрлэх орчим	V/22	11:45	0.011	0.026	0.105	50
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Агаарын хэсгийн инженер

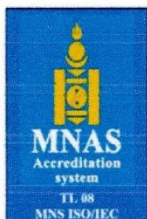
Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Агаарын хэсгийн инженер

Э.Оюунтуяа

Д.Түмэндэлгэр

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

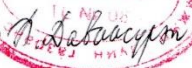
17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt1@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

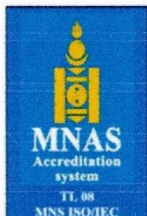

Дугаар он/№	: 2022/ 492-493
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: “Өсөх зоос” ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал	: Б.Батсүрэн, БО мэргэжилтэн
Дээжийн тоо, төрөл	: 2, хөрсний сорьц
Хүлээн авсан огноо	: 2022.09.16
Дээжийн тодорхойлолт	: Өмнөговь аймаг, Гурвантэс, Бага овоо баг Хүрэн шандын уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт	: MNS 6838 :2020
Шинжилсэн огноо	: 2022.09.27
Хуудасны тоо	: 1/1
Үр дүн:	

№	Сорьц	Нефтийн бүтээгдэхүүн гр/кг
1	Засвар үйлчилгээний төв	1.2
2	ШТС	1.2

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн : Д.Баярхулан
Хөрсний хэсгийн инженер
Хянаж баталгаажуулсан : Б.Даваасүрэн
Хөрсний хэсгийн инженер

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

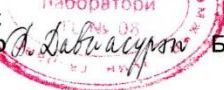
17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

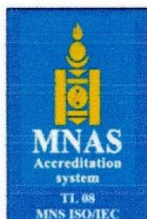

Дугаар он/ № : 2022/ 495-497
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : " Өсөх зоос " ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батсүрэн, БО-ны мэргэжилтэн
Дээжийн тоо, төрөл : 3, хөрсний сорьц
Хүлээн авсан огноо : 2022.09.16
Дээжийн тодорхойлолт : Өмнөговь аймаг, Гурвантэс, Бага овоо баг
Хүрэн шандын уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 3310:1991
Шинжилсэн огноо : 2022.09.19
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн:

№	Сорьц авсан цэг	Чийг %	pH	Ялзмаг %	Аммоны азот (NH ₄ -N) мг/кг	Нитратын азот (NO ₃ -N) мг/кг	Фосфор (P ₂ O ₅) мг/кг	Сульфат (SO ₄) мг/кг
1	Уурхайн амрах хотхон	1.01	7.4	0.04	34.5	28.0	131.9	307.9
2	Шимт хөрсний 2-р овоолго	1.02	7.4	0.27	34.1	8.4	124.7	724.8
3	Шимт хөрсний 4-р овоолго	1.01	7.8	0.07	52.8	13.3	19.7	22.4

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн : Н.Эрдэнсүрэн
Хөрсний хэсгийн техникч
Хянаж баталгаажуулсан : Б.Даваасүрэн
Хөрсний хэсгийн инженер

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt1@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/ № : 2022/ 490-495
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Өсөх зоос" ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батсүрэн, БО-ны мэргэжилтэн
Дээжийн тоо, төрөл : 6, хөрсний сорьц
Хүлээн авсан огноо : 2022.09.16
Дээжийн тодорхойлолт : Өмнөговь аймаг, Гурвантэс, Бага овоо баг
Хүрэн шандын уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : САЗ А01:2022
Шинжилсэн огноо : 2022.09.20
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн:

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадьми (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Кобальт (Co)	Стронци (Sr)
		мг/кг							
1	Түр хогийн цэг	<0.005	15.5	<0.005	<0.005	53.5	29.5	39.3	392.3
2	Хаягдлын овоолго	0.9	13.6	<0.005	13.0	85.2	29.2	47.4	221.5
3	ШТС	0.6	15.3	<0.005	1.0	53.6	29.6	36.8	361.9
4	Гаалийн хяналтын талбай	<0.005	15.6	<0.005	4.1	43.3	29.4	25.4	332.6
5	Засвар үйлчилгээний төв	0.9	20.7	<0.005	<0.005	141.0	28.9	42.6	267.6
6	Уурхайн амрах хотхон	<0.005	18.1	<0.005	<0.005	86.9	28.2	45.4	
MNS 5850:2019 /ЗДХ/		3	100	2	150	300	100	50	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн : Д.Баярхулан
Хөрсний хэсгийн инженер
Хянаж баталгаажуулсан : Б.Даваасүрэн
Хөрсний хэсгийн инженер

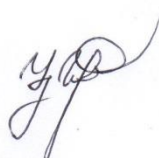

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

УРГАМЛЫН АЖИГЛАЛТЫН ТАЙЛАН
Хүрэн шандын уурхай 2022 он

Байгаль орчны мэргэжилтэн:

Б.Уугантуяа

Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах, сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны хүрээнд хийгдсэн ажлын тайлан

Мониторингийн хамрах хүрээ, биологийн төрөл зүйл:

Уурхайн бүс орчмын ургамлын зүйлийн бүрдэл

Зорилго:

Уурхайн бүсийн орчимд ургамлын зүйлийн бүрдлийн өөрчлөлт, бүрхэцийн төлөвийн ажиглалт хийх.

Хийгдсэн огноо:

2021 оны 8-р сарын 6

Судалгааны арга зүй:

Раменскийн торлол ашиглаж тусгаг бүрхэцийг тооцох.

Давамгайлсан зүйлийг бүртгэх

Экосистемийн төрөл:

Хээржүү цөл

Хөрсний морфологи:

Элсэнцэр, шаварлаг хөрс

Ажлын явц:

Уурхайн бүс орчимд бэлчээр, авто зам уурхайн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж буй 3 цэгийг сонгон тус бүрд 2 удаагийн давамжтайгаар ургамлын бүрхэц, ургацыг тооцон тухайн цэгт давамгайлсан зүйлийг бүртгэлээ.

1м2 талбайгаас авсан ургамлаар төлөөлүүлэн ургамлын ургац арвийг тооцов.

Ажиглалтын цэг: №1

Цэгийн байрлал :

Уурхайн ажилчдын хотхоны баруун хойно

Микрорельеф	Хайргаар хучигдсан тэгш тал
Эвдрэлийн зэрэглэл	1 км радиуст авто зам гуу жалгатай эвдрэлийн зэрэг 1
Бүрхэц %	3
Ургац	0,12 ц/га

Ажиглалтын цэг: №2

Цэгийн байрлал :

Нүүрс тээврийн замын баруун хэсэгт

Микрорельеф	Толгодын энгэр хажуу 45° налуу
Эвдрэлийн зэрэглэл	1 км радиуст авто замтай, автомашины хөдөлгөөнөөр
Бүрхэц %	2
Ургац	3.2ц/га

Ажиглалтын цэг: №3

Цэгийн байрлал :

Хаягдлын овоолгын хойно

Микрорельеф	Толгодын энгэр хажуу 45° налуу
Эвдрэлийн зэрэглэл	1 км радиуст авто замтай, автомашины хөдөлгөөнөөр
Бүрхэц %	90
Ургац	10.56 ц/га

Ажиглалтын цэг: № 4

Цэгийн байрлал :

Хаягдлын овоолгын орчим

Микрорельеф	Хайргаар хучигдсан тэгш тал
Эвдрэлийн зэрэглэл	1 км радиуст авто зам гуу жалгатай эвдрэлийн зэрэг 1
Бүрхэц %	3
Ургац	1,2 ц/га

№	Ургамлын нэр	Гэмтэл	Өндөр /см/	Амьдралын мөчлөг
1	Ахар навчит баглуур <i>Anabasis Brevifolia</i> C.A.Mey	-		Хагдарсан
2	Үслиг манан хамхар <i>Bassia Dasyphylla</i> (Fisch. et Mey.) Ktze	-	6	Хагдарсан

Дүгнэлт

2022 оны 7-8 саруудад тухайн нутагт орсон хур тунадасны хэмжээ 16.2мм, агаарын дундаж температур 35 градус байсан байна.

Ургамлын зүйлийн бүрдлийн хувьд нэг наст сөөглөг ургамдлын бүлгэмдэл давамгайлсан байх бөгөөд зонхилсон тухайн бүлгэмдлийн ургамал давсжилт их хөрсөнд ургах чадвартай. Бэлчээрийн хувьд авч үзвэл дараах хэв шинжид хамаарна.

Энэхүү бэлчээр нь Увсын завхан, Ховдын Алтай, Өмнөговийн Номгон, Ноён, Ханбогд сумдад тус тус тааралдана. Энэхүү хэвшинжийн бэлчээр төдийлөн тогтвортой бус бүрэлдэхүүнтэй. Гадаргын хотгор гүдгэрийн хувьд бол түр зуурын ус урсдаг сайраар битүү хэрчигдсэн дов толгодын энгэр бэл, мөн түүнчлэн дов толгодын хоорондох багавтархан хөндийг эзэлдэг. Хөрс нь хормойн болон байран хурдсан дээр бүрдсэн хайрга чулуут элсэрхэг хөрстэй байдаг.

Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд хийгдсэн мониторингийн тайлан

Мониторингийн хамрах хүрээ, биологийн төрөл зүйл:

Тухайн нутгийн байгалийн бүс бүслүүрт тархсан шувуудын зүйл

Зорилго:

Уурхайн бүсийн ойролцоох цахилгааны шугам бусад дэд бүтэцийн байгууламжаас хамаарсан үхэл эндэгдэл байгаа эсэхийг хянан бүртгэх цаашид зохих арга хэмжээг авч ажиллах

Ажиглалтад хамруулсан байгууламж түүний байрлал:

Уурхайн бүс орчмын өндөр хүчдлийн шугам дагууд /шугамын байршлын зураг хавсаргав./

Хийгдсэн огноо:

2022 оны 06-р сарын 16

Ажиглалт хийсэн бүрэлдэхүүн:

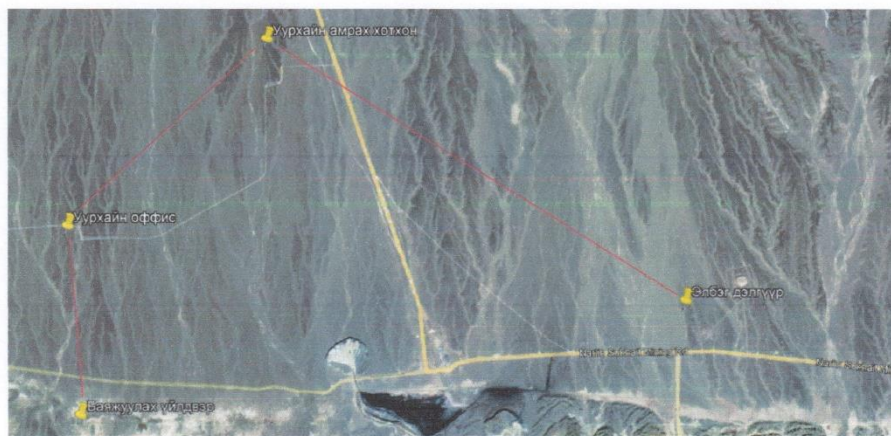
Уурхайн байгаль орчны мэргэжилтэн

Уурхайн барилгын хэсэг

Ажлын явц:

06-р сарын 16-ны өдөр 14-16 цагийн хооронд уурхайн бүс баяжуулах үйлдвэр орчмын цахилгааны шитээс эхлэн элбэг дэлгүүрийн ойролцоох хэсэг хүртэл шугаман замналаар явлаа.

Ажиглалтын явцад үхэл эндэгдэл сэжигтэй тохиолдол илрээгүй бөгөөд өндөр хүчдлийн шонд шувуудын үүр оромж тохиолдоогүй.

Зураг 1 Ажиглалт хийсэн замнал

Ажиглалт: № 1

Замнал: Баяжуулах үйлдвэрээс уурхайн оффис хүртэл

Шувуудын эндэгдэл: Илрээгүй

Ажиглалт: № 2

Замнал: Уурхайн оффисоос уурхайн амрах хотхон хүртэл

Шувуудын эндэгдэл: Илрээгүй

Ажиглалт № 3

Замнал: Уурхайн амрах хотхоноос элбэг дэлгүүрийн ойр орчим хүртэл

Шувуудын эндэгдэл: Илрээгүй

Дүгнэлт

2022 оны 06-р сарын 16-ны өдөр Дэд бүтцийн агаарын шугамаас хамаарсан шувуудын эндэгдэл хорогдол ажиглаадаагүй. Замналын явцад Хэрээ (Corvidae, Corvus) –н 2 бодгаль тохиолдлоо. Эдгээрийн амьдралын үйл явц хэвийн бөгөөд элдэв гэмтэл бэртэл ажиглагдсангүй.

3-БОХ-1.3

УУЛ УУРХАЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ УЛМААС ЭВДЭРСЭН ГАЗРЫН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН 2022 ОНЫ ЖИЛИЙН МЭДЭЭ

1. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА

Регистрийн дугаар	5199077		
Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр	"Өсөх-Зоос" ХХК		
Байршил	Нэр	Код	
Аймаг, нийслэл	Өмнөговь	4	6
Сум, дүүрэг	Гурвантэс	1	3

1. Ашигт малтмалын ашиглалтын үйл ажиллагаа эрхэлж буй аж ахуйн нэгж, байгууллага дараа оны 1 дүгээр сарын 15-ны дотор сум, дүүргийн Засаг даргын тамгын газарт маягтаар ирүүлнэ.

2. Сум, дүүргийн Засаг даргын тамгын газар нь мэдээг хянаж, нэгтгээд 2 дугаар сарын 01-ний дотор аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн газарт цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

3. Аймаг, нийслэлийн байгаль орчны асуудал эрхэлсэн газар нь мэдээг хянаж, нэгтгээд 2 дугаар сарын 15-ны дотор Байгаль орчны мэдээллийн төвд цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

4. Байгаль орчны мэдээллийн төв нь мэдээг хянаад 2 дугаар сарын 25-ны дотор байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын усны асуудал хариуцсан нэгжид цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

5. Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын нөхөн сэргээлтийн асуудал хариуцсан нэгж нь мэдээг хянаж, нэгтгээд 3 дугаар сарын 10-ны дотор статистик хариуцсан нэгжид цахимаар болон маягтаар ирүүлнэ.

6. Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын статистик хариуцсан нэгж нь мэдээг хянаж, 3 дугаар сарын 20 ны дотор Үндэсний статистикийн хороонд цахимаар болон маягтаар ирүүлнэ.

2. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	MV-017317
Тусгай зөвшөөрлийн талбай, га	333
Ашиглалт эхэлсэн он, сар, өдөр	2014.01.04
Ашигт малтмалын төрөл	Нүүс
Ашиглалтын төрөл	Олборлох ил уурхай

3. УУЛ УУРХАЙН АШИГЛАЛТ

Үзүүлэлт	МД	Хэмжээ нэгж	Нийт	1 айланд онд (ашиглалт хийсэн)
А	Б	В	1	2
Олборлолтод өртсөн нийт талбай	1	-	Х	Х
Ашигласан талбай	2	га	142.031	3.6615
Хаягдал чулуулгийн овоолго	3	мян.м³	30431.7	7676
Хөрсний овоолго	4	га		
	5	мян.м³		
	6	га	360.06	85.30
Уул уурхайн дагалдах дэд бүтцийн нөлөөнд эвдэрсэн газар	7	мян.м³	6080520	894430
Бусад	8	га	Х	Х
	9	га		

4. УУЛ УУРХАЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ

Үзүүлэлт	МД	Хэмжээ нэгж	Нийт	Техникийн	Биологийн
А	Б	В	1	2	3
Байгаль орчны нөлөөлөх байдлын үнэлгээнд заасан нөхөн сэргээлт хийх нийт талбайн хэмжээ	10	га			5,3
	11	мян.м³		81700	Х
Тайланд онд нөхөн сэргээлт хийхээр төлөвлөсөн талбай	12	га		4	8
	13	мян.м³			Х
Нөхөн сэргээлт нийт хийсэн талбай, мөр14-мөр16, мөр15, мөр17	14	га			Х
	15	мян.м³			Х
Тайланд онд нөхөн сэргээлт хийсэн талбай	16	га	8.8	4.5	8
	17	мян.м³			Х
Нөхөн сэргээлт хийхэд зарцуулсан нийт зардал, мөр18, мөр19	18	мян.төг	317769567	154587567	167182000
Тайланд онд нөхөн сэргээлт хийхэд зарцуулсан зардал	19	мян.төг	42675000	7675000	39000000
Байршуулсан нөхөн сэргээлтийн баталгааны нийт мөнгөн хөрөнгө, мөр20, мөр21	20	мян.төг	226731000	Х	Х
Тайланд онд байршуулсан нөхөн сэргээлтийн баталгааны мөнгөн хөрөнгө	21	мян.төг	79500000	Х	Х
Байгаль хамгаалахад зарцуулсан нийт зардал, мөр22, мөр23	22	мян.төг	3336437226	Х	Х
Тайланд онд байгаль хамгаалахад зарцуулсан зардал	23	мян.төг	650596000	Х	Х

Мэдээллийг нэгтгэсэн:

Байгаль орчны мэргэжилтэн: Б.Уугантуяа Б.Уугантуяа

Аймгийн засаг заргын 2016 оны 07-р сарын
18-ний өдрийн а/519 дүгээр захирамжийн
2 дугаар хавсралт

НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ ХИЙСЭН ГАЗРЫГ ХҮЛГЭЭН АВСАН
ТУХАЙ АКТ

2022.9.29

№ 22/001

д/д	Асуулт	
1	Байршил: Аймаг, нийслэл: сум дүүрэг, баг хороо: Газрын нэр	Өмнөговь аймаг Гурвантэс сум Бага овоо 5-р баг
2	Аж ахуй нэгжийн нэр: Хаяг: Аж ахуй нэгжийн гэрчилгээний дугаар: Регистрийн дугаар	ӨСӨХ ЗООС ХХК Улаанбаатар, СБД, олимпын гудамж-8, 9-р байр 4 давхар, 9011136094 улсын бүртгэлийн дугаар РД5199077
3	Тусгай зөвшөөрлийн дугаар, эсхүл гэрээний нэр дугаар Ордын болон талбайн нэр: Талбайн хэмжээ /га-аар/:	MV-017317 Хүрэн Шанд 4,5
4	"Өсөх Зоос" ХХК-ний нөхөн сэргээлт хүлээлгэн өгсөн албан тушаалтан Овог нэр: Утас:	Өсөх Зоос ХХК-ны БОМ Б.Уугантуяа 95545466
5	Нөхөн сэргээлтийн ажлыг газар дээр нь хэмжилт хийсэн байгууллагын нэр: Хаяг:	Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сум БОХУБайшаагч А.Атар, Уул уурхай ус хариуцсан байгаль хамгаалагч А.Бүжин
6	Нөхөн сэргээлтийн ажлын хэмжээ, чанар үр дүн	
7	Нөхөн сэргээлтийн хэмжээ <u>Нэг. Техникийн нөхөн сэргээлт</u> талбайн хэмжээ /га-аар/: хийсэн ажлын хэмжээ /мян.м³-ээр/: Зардал /төгрөгөөр/: <u>Хоёр. Биологийн нөхөн сэргээлт</u> Талбайн хэмжээ /га-аар/: Тарьсан мод, ургамал /төрлөөр/ <u>Гурав. Зардал /төгрөгөөр/:</u>	4,5га 0,0045м³ 6,475,000
8	Нэмэлт мэдээлэл /1:2000 масштабтай зураглал, шинжилгээний дүн, фото зураг, хүлээлгэн өгсний дараа хийх хяналт мониторингийн зардалтай холбоотой баримт материалыг хавсаргаж болно. /	Гурвантэс сумын Бага-Овоо багийн төвийг дайран гардаг Нарийн сухайтын бүлэг ордоос Гурвантэс хүртэлх орон нутгийн чанартай шороон зам дагуу шинээр үүсэж буй замын хөрснийг сийрүүлэн хааж замын хөрснийг сийрүүлэн хааж замын эвдрэлийг бууруулах арга хэмжээг авч 4,5 га газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн.

НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ ХИЙСЭН ТУХАЙ ДҮГНЭЛТ:
ТАЙЛБАР:

.....
.....
.....
.....

АКТ №
ХУДАГ ХҮЛЭЭЛЦСЭН ТУХАЙ

Ерөнхий зүйл

Омнөговь аймгийн Гурвантэс сумын Тост Тосон бумбын нурууны БНГ-н нутаг дэвсгэрт орших Тооройн хөх уулын орчимд уулын тууртан амьтанд зориулсан уст цэг байгуулан Тост Тосон Бумбын нурууны БНГ-аарын захиргаанд 2022 оны 9-р сарын 21-ны өдөр хүлээлгэн өгөв.

Хүдгийн байгууламжийн мэдээлэл

№	Нэр	Хүчин чадал /хэмжээ/	Тайлбар
1	Насос	12 вольт	
3	Шугам хоолой	30м	
4	Аккумулятор	1ш	
5	Нарны толь	1ш	
	Нарны тольны утас	20м	
	Хайрцаг	1ш	
	Кабель	30м	

Бусад

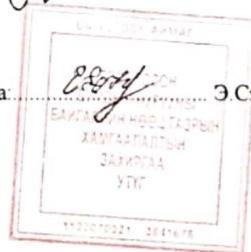
Хүлээлцсэн комисс:

Хүлээлгэж өгсөн:

“Өсөх Зоос” ХХК-ийн Байгаль орчны мэргэжилтэн: Б.Уугантуяа

Хүлээн авсан:

Тост Тосон бумбын нурууны БНГ-н захиргааны дарга: Э.Сэржмядаг

“Өсөх зоос” ХХК-ийн Хүрэншанд төслийн байгаль орчны аудитын тайлан, 2022 он

Аудиторын дүгнэлт

“Өсөх зоос” ХХК-ийн захиалгаар Өмнөговь аймгийн Гурвантэс суманд байрлах Хүрэншанд нүүрсний уурхайн төслийн үйл ажиллагаанд байгаль орчны төлөвлөгөөт аудит хийх ажлыг 2022.10.14-2022.11.01-ны хооронд хийж гүйцэтгэлээ. Нийт 179 шалгуур үзүүлэлтээр үнэлгээ хийж үзэхэд 161 шалгуур бүрэн биелсэн, 7 шалгуур бүрэн бус биелсэн, 11 шалгуур биелээгүй байна. Өөрөөр хэлбэл 90% бүрэн биелэлттэй байна.

“Өсөх зоос” ХХК үйл ажиллагаагаа эхлүүлсэн цагаасаа нийгмийн өмнө хүлээсэн үүргээ хариуцлагатай биелүүлж өөрийн үйлдвэрийн үйл ажиллагаатай холбоотой байгаль орчныг хамгаалах хууль дүрэм заавар журмыг биелүүлж, хүрээлэн буй орчинд аль болох нөлөөлөл багатай уурхайлалтыг эрхлэхийг эрмэлзэж ирсэн нь уг байгууллагын хамт олны хийж бүтээсэн олон зүйлээс харагдаж байна. Тухайн байгууллагад ажиллаж байгаа мэргэжилтнүүд нь ажлын сахилга баттай, мэргэжлийн ур чадвартай, хариуцсан ажилдаа хариуцлагатай ханддаг нь ажиллах явцад харагдаж байсан бөгөөд бичиг баримтын эмх цэгц, бүрдэл сайн байсныг цохон тэмдэглэх хэрэгтэй. Байгаль хамгаалах, хөрс, ургамлын бүрхэвчийг хамгаалах, дүйцүүлэн хамгаалах ажлууд орон нутагт түлхүү хийсэн нь мэргэжлийн түвшинд хийгдсэн үнэтэй ажлууд болжээ. Мөн жил бүр БОМТ, ОХШХөтөлбөрийг жил жилээр боловсруулж, батлуулан ажиллаж биелэлтийг хагас жил, бүтэн жилээр гарган компанийн болон орон нутгийн удирдлага, байгаль орчны газарт дүгнүүлэн ажиллаж хэвшсэн байна.

Цаашид байгаль орчныг хамгаалах ажлыг улам сайжруулахын тулд аудитын явцад илэрсэн үл тохирлуудыг залруулж, дахин давтагдахгүй байх тал дээр анхаарч ажиллах хэрэгтэй. Үл тохирлуудыг хэрхэн залруулах тухай зөвлөмж боловсруулж, тайланд тусгасан. Аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилтийн тайланг 2023 оны 4 дүгээр улиралд багтаан Өмнөговь аймгийн БОАЖ газарт хүргүүлэх үүргийг “Өсөх зоос” ХХК хариуцна.

 Т. Индра
 “Эконэйшнл” ХХК-ийн ахлах аудитор
 2022.11.03
 YU4ANEBAATAR XOT
 9056-4-5846072

